

Kettős állampolgárság V.

Duray Miklós:

Állampolgárság és nemzetpolgárság

(a kettős vagy a többes állampolgárságról)

Folytatás

Magyarországon, amely 1989. október 23. óta Magyar Köztársaság, 2004. december 5-én arról lesz népszavazás a Magyarok Világszövetségének kezdeményezésére, hogy honosíthatók-e kedvezményesen a trianoni államhatáron kívül rekedt magyarok. Azaz: megadható-e előnyösebb feltételekkel a maradék Magyarország állampolgársága az 1920-ban más állampolgárságra kényszerített magyaroknak, mint a letelepedési jogot (csúszó) pénzért megvásárló indokinaiknak?

A jelenlegi Magyarország állampolgárságának megszerezhetőségét a világ magyarsága számára törvény szabályozza – az 1993. évi LV. törvény, és annak módosítása, amely a 2001. évi XXXII. törvény szerint hatályos. Ez a törvény azonban a végrehajtási bonyodalmak miatt a „szegény magyarok” számára több hátrányt és megpróbáltatást jelent, még a családdegyesítési ügyekben is, mint például a kokinkinaiknak. Félreértés ne essék, genetikailag is kedvelek minden ázsiait (akár kisázsiai, akár távol keleti), de magyarországi és szülőföldi vonatkozásban azokat a magyarokat helyezem jogilag előnybe másokkal szemben, akik minden viszontagság ellenére vállalták és vállalják a magyarságukat akár sortűz, akasztás, börtön, gulag, vagyonvesztés, hontalanság, munkahely elvesztése, utcai pofonok, anyagi hátrány, tehát minden Trianonhoz kötődő megpróbáltatás árán is.

A Magyarok Világszövetségének népszavazási kezdeményezését elfogadta az Országos Választási Bizottság és jóváhagyta a Magyar Köztársaság Országgyűlése az üléssteremben jelenlévő képviselők egyhangú igenlésével. Körülbelül annyian maradtak távol a szavazáskor, ahányan 2001-ben is elleneztek a státustörvényt, és akkor sem vettek részt a törvényjavaslat zárószavazásán. A parlament tehát 2004. szeptember 13-án zöldet mutatott. Ennek ellenére – egyéni indítványra - az alkotmánybíróság elé került az ügy, noha az aláírásgyűjtési ívek felírandó kérdéssel egyszer már egyetértett a taláros testület. Ezért nem meglepő, hogy a bírák 2004. október 26-án ismét igent mondtak a népszavazásra.

Miről van szó?

A sajtó és a közbeszéd – egyszerűség kedvéért, és hibásan – kettős állampolgárságként emlegeti a minden magyar által kedvezményesen megszerezhető magyarországi állampolgári jogállást. De mit jelent a kettős (vagy többes) állampolgárság?

Ez egy következmény. Annak a következménye, hogy valaki a létező (alanyi jogon megkapott) állampolgársága mellett megszerez egy másik (vagy további), kérvényezhető vagy szintén alanyi jogon elnyerhető állampolgárságot. Kettős (vagy többes) állampolgárságról tehát csak akkor beszélhetünk, ha az első után elnyerünk egy másik vagy további állampolgárságot. Ezt megelőzően csupán arról illenék beszélni, hogy egy állam belső joga szerint hogyan nyerhetünk el, vagy akarunk elnyerni állampolgári jogot.

Az állam szempontjából megítélve, egy ilyen helyzet két módon jöhet (illetve nem jöhet) létre: a belső jog alapján, vagy két- és sokoldalú szerződés szerint. Az előbbi esetben ez annyit jelent, hogy az állam tiltja, esetleg akadályozza, vagy nem tiltja állampolgárai számára egy másik állampolgárság megszerezhetőségét, illetve milyen feltételek mellett adja meg az idegeneknek az állampolgárságot. A másik esetben - azaz két állam viszonylatában - az állampolgárság megszerezhetőségét illetően az a lényeges kérdés: kölcsönösen tiltják-e, vagy a kettő közül az egyik tiltja, esetleg csak akadályozza a másik állampolgárságának felvételét saját állampolgárai számára, és létrejön-e az akadály megszüntetésére kétoldalú megegyezés. Ehhez kapcsolódó minden további kérdés csak járulékos és másodlagos. De a legfontosabb kérdés, hogy egy állam milyen feltételekkel adja meg az állampolgárságot egy másik állam polgárának – ez ugyanis politikailag eldöntendő kérdés.

+ + +

Ez az iskolás rövid eszmefuttatás azért volt szükséges, mert a magyar közvéleményben már évek óta, de leginkább 1996 óta folyamatosan jelen van a „kettős állampolgárság” ügye anélkül, hogy azt bárki is elvégezte volna kritikai elemzését, ugyanakkor politikai hátszlóként nagyon sokan igénybe vették, mind a szorgalmazók, mind az ellenzők oldaláról.

A magyarok állampolgársága körüli bonyodalmak gyökere

Mint sok minden, ami keseríti a magyarság életét, így az állampolgárság kérdése is tömegmérétekben Trianonhoz kapcsolódik.

Az 1920. június 4-én aláírt trianoni békeszerződés - az állampolgársággal kapcsolatban is - sokmillió magyar életében teremtett sorsdöntő helyzetet. Kimondta ugyanis, hogy az elcsatolt területek lakossága automatikusan elveszti korábbi állampolgárságát. A Cseh-Szlovák és a Szerb-Horvát-Szlovén Állam esetében azoknak a személyeknek, akik ezen új államok területén 1910. január elseje után szereztek illetőséget, külön kellett kérvényezniük új állampolgárságuk megszerzésének engedélyezését. Amennyiben nem kaptak ilyen engedélyt, magyar (vagy osztrák) állampolgárok maradtak. Mindazok, akik automatikusan az új állam polgárává váltak egy éven belül kérvényezhették korábbi állampolgárságuk visszaadását – ezt nevezték optálásnak. Amennyiben kérvényüknek eleget tett a hatóság, egy éven belül kötelesek voltak elhagyni szülőföldjüket és a maradék Magyarországra vagy egy harmadik országba költözni.

A trianoni békeszerződést a Magyar Törvénytár az 1921. évi XXXIII. törvénycikként jelentette meg, ezzel az állampolgárságra vonatkozó rendelkezései úgy emelkedtek törvényerőre, hogy közvetlenül nem módosult az 1879. évi L. törvénycikk, amely a magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szolt. Tény viszont az is: a békeszerződés nem rótt köteleességet Magyarországra állampolgársági törvényének megváltoztatására. Ráhagyta a megcsonkított országra, hogyan viszonyuljon jogilag a volt állampolgáraihoz, miután azok az új államok polgárává váltak

A Trianon előtti magyar állampolgárság

A létező állampolgárság meghatározása rabulisztikus. A jelenleg hatályos magyarországi állampolgársági törvény is azt tekinti eleve magyar állampolgárnak, aki a törvény hatályba lépésekor magyar állampolgár. Hasonló volt az első, az 1879-ben elfogadott törvény is. Leszármazás, törvényesítés, házasság és honosítás által lehetett megszerezni a magyar állampolgárságot, amelyek közül az első mód volt a legelterjedtebb: „leszármazás útján megszerzik a magyar állampolgárságot a magyar állampolgár törvényes és magyar állampolgárnő törvénytelen gyermekei”. Ez a törvénycikk is eleve magyar állampolgárnak tekintett mindenkit, akiket a korábbi törvények az ország lakóinak, honfiaiának, magyarnak tekintettek. Albert (Habsburg) király 1439. évi dekrétumában is országlakókról tesz említést. Tehát mindenki, aki valamilyen törvényes felelősséggel bír, az ország területén él, ott született, ott lakó és ott született szülőktől származik, az ország lakója, mai értelemben az állam polgára. E tekintetben tehát az „állampolgárság” fő meghatározója az ország, az állam felségterülete és a szülő.

Érdemes tudatosítani, hogy az első magyar állampolgársági törvényt 1879-ben alkották meg. Ezért a mával kapcsolatos okoskodásainkat is ehhez a törvényhez, illetve az utána született jogi normákhoz kell viszonyítanunk.

A XXI. évszázadban megszerezhető magyar állampolgárság szempontjából érdemes tekintetbe venni, hogyan fogalmazták meg a korábbi törvények az állampolgárság megszűnésének és visszaszerezhetőségének körülményeit.

Az 1879-ben elfogadott törvény szerint megszűnt annak a személynek a magyar állampolgársága, akit – például - saját kérésére hatóságilag elbocsátottak az állampolgári kötelékből, aki idegen állam szolgálatába lépett és abból nem lépett ki a magyar hatóság felszólítására sem, vagy aki engedély nélkül tíz évig távol élt a hazájától. Ilyen körülmények azonban – a törvény kimondatlan feltételezése szerint - önkéntes alapon jöhetnek létre, mert a törvény szó szerint nem számolt a kényszerűséggel. E törvénynek az 1886. évi módosítása, - a IV. törvénycikk által - azonban már sejteti, hogy a magyar állampolgárságot, azaz a magyarországi honosságukat sokan kényszerítő körülmények miatt veszítették el. Erre utal a tömeges (vissza)honosítás megkönnyítésének törvénybe iktatása azok számára, akik maguk vagy elődeik magyar honpolgárok voltak, tekintet nélkül arra, hogy mikor vándoroltak ki. Ebben az esetben a bukovinai székelyek visszatelepülésének a megkönnyítését célozta a törvény.

Az első magyar állampolgársági törvény még nem tesz említést a kettős állampolgárságról, de a honosítással kapcsolatban a törvény 19. paragrafusa meghatározza, hogy a magyar korona országainak területén születettek vagy találtattak mindaddig magyar állampolgárnak tekintendők, míg idegen honosságuk be nem bizonyíttatik. Ez értelemszerűen azt jelenti, hogy a kettős állampolgárságot nem tette automatikussá. Az uralkodó pártensével honosított idegenek esetében azonban létre jöhetett a kettős „honosság” illetve állampolgárság.

Tudatosítanunk kell, hogy a honosság meghatározása a magyar jogalkotásban Trianonig abból az alaptételből indult ki, hogy honfi az, aki a Magyar Szent Korona területén él, és visszahonosítható az, aki onnan eltávozott. Trianont követően annyiban elbizonytalanodik a magyar államjog, hogy nem tud mit kezdeni a Magyar Törvénytárba becikkelyezett trianoni békeszerződésnek az állampolgárságra vonatkozó részével, hiszen

a sokmillió magyar, aki a trianoni államhatáron kívülre került, nem távozott el a Magyar Szent Korona országainak területéről, nem mondott le önként a magyar állampolgárságról, ugyanakkor túlnyomó többségük nem élt a békeszerződés adta lehetőséggel sem, hogy optáljon. Tehát saját kezdeményezés híján is más állampolgárrá vált. Azt viszont tényként kell kezelni, hogy a törvénytárba foglalt békeszerződésnek az állampolgárságra vonatkozó része miatt a Magyar Országgyűlés nem hozott olyan törvényt illetve törvénymódosítást, amely kimondta volna az eredeti honosság jogfolytonosságának megszűnését. Ugyanakkor az 1938 és 1940 között visszacsatolt (visszatért) területekre vonatkozóan elfogadott törvényt – lásd az 1938. évi XXXIV. tc., az 1939. évi VI. tc. és az 1940. évi XX. tc. A visszahonosításhoz ugyanebben az időszakban azonban politikailag viszonyult. Nem honosította vissza azt az utódállam területére került hontalan magyart, akit az utódállam kiutasított saját felségterületéről, és a trianoni Magyarország számára is politikailag elfogadhatatlan személlyé vált – ilyen sors sújtotta Balogh Edgárt, akit kényelmetlen volta miatt kiutasítottak Csehszlovákiából, és nem telepedhetett le Magyarországon sem, mert szülőhelye szerint 1920-tól romániai illetőségűvé vált. A magyar törvényhozásnak ez a bizonytalankodása csupán 1945 után szűnt meg, sajnos a magyar joghagyomány és jogfolytonosság kárára.

A megkülönböztető, az egyenrangúsító és a többletjog megjelenése

Eltekintve a magyar jogrend rendi vonatkozású megkülönböztetéseitől, a korai magyar középkortól ismeretes a „pozitív és a negatív diszkrimináció”.

A legjelentősebb „pozitív diszkrimináció” a II. András (II. Endre) király által 1224-ben kiadott bulla (Andreanum) volt, a Magyarországra betelepült szászok jogairól, amellyel megkülönböztette őket az ország többi lakójától – ez volt Európa első autonómia törvénye. De megszülettek a jászok és kunok autonómiáját létrehozó királyi törvények, ki lettek adva a hospesek sajátos - például nyelvhasználati - jogát biztosító királyi rendeletek és a modern európai települési önkormányzatok jogát megalapító szabad királyi városokról szóló adománylevelek, majd a települések számára átruházott jogok végrehajtásáról szóló törvények.

A magyar jogrendben az első, egyértelműen megszorító törvényként a Bereg-erdei (bereg-i) szerződést lehet tekinteni, amelyet 1233-ban, szintén II. András rendelt el - a római katolikus egyház nyomásának engedve, - amely szerint az állami fensőbbség megkülönbözteti egymástól az izraelitákat, izmaelitákat és a többieket. A király kötelezi magát, hogy a megkülönböztetetteket jellel fogja megbélyegezni, és nem engedi, hogy „hivatalt” tölthessenek be.

Nem értelmetlen visszamenni a korai magyar középkorig az ezzel összefüggő jogalkotás vizsgálatában, de, ha természetesen, a legújabb kor viszontagságai izgatnak bennünket, érdemes ezeket az elveket évszázadokon átívelve szemlélnünk. Ugyanakkor az sem értelmetlen visszatekintés, hogy a középkori, sőt az újkori Európában a cigányok törvényes megkülönböztetése elfogadott volt – Franciaországban vadászni lehetett a cigányokra, - ugyanakkor Magyarországon, a náciizmus néhány hónapig farsangoló korszakán kívül, ismeretlen volt az ilyen megkülönböztetés. Nincs kizárva, hogy ennek köszönhető a cigányok magatartása a románok által 1990-ben Marosvásárhelyen rendezett magyarellenos pogrom idején, akik „ne féljete magyarok, jönnek a cigányok” kiáltással szétverték a hivatalos romániai hatalom által vértassá heccelt román nincstelenek botos bandáit - lehet, hogy ennek köszönhető az irodalmi Nobel-díjra jelölt Sütő András megmaradt félszemévilága is.

+ + +

A liberális jogállam eszméje Magyarországon, - a csaknem negyedszázadig tartó magyar reformkornak köszönhetően, - 1848-ban ugyanazon gyökereken felnőve diadalmaskodott, amelyeken sarjadt a francia Code Civil vagy az Észak-amerikai Egyesült Államok Alkotmánya. A hagyományoknak, de az újkor szellemének megfelelően 1848. április 11.-én V. Ferdinánd Magyar Király és Osztrák Császár szentesítette a magyar forradalom által kikényszerített törvényeket, amelyeket, az adott évben a III.-tól a XXIII.-ig terjedő törvényekben tett közzé a Magyar Törvénytár. Ezzel törvénybe lett iktatva a kornak megfelelő állampolgári egyenlőség, amely a kormány és a törvényhozás felelősségéről, a vagyoni felelősséggel rendelkezők választójogáról, az ország korábban megbontott egységéről, a közteherviselésről, a feudális szolgáltatások megszűnéséről, hitelintézet felállításáról, a civil védelem megszervezéséről, a sajtószabadságról és a települési önkormányzatokról szólt.

Mindezen túlment a magyar törvényhozás 1849. július 28-án, amikor elismerte a Magyar Szent Korona területén lakó nemzetek szabad fejlődési jogát, szabad nyelvhasználatukat, nemcsak a művelődés területén, hanem a településeik és az általuk lakott területek közigazgatásában, azok bíróságain és a törvényhatóságban is.

Ugyanekkor született törvény a magyarországi zsidók egyenrangúsításáról is. E két utóbbi törvény hatályba lépése és végrehajthatósága azonban nem a magyar államalkotói akaraton múlt, hanem azon a jogalkotói hagyományon, hogy az Országgyűlés által elfogadott törvény csak a király (császár) által szentesítve válik kihirdethetővé – erre azonban nem kerülhetett sor, mivel ekkor a Habsburg-ház Magyarországon trónfosztottá nyilvánították, valamint az országban hadi állapot uralkodott.

A forradalmi törvényekben megtestesülő szándék a magyar közjog szerint azonban csak az 1868. évi XXX. tc.-ben (magyar-horvát kiegyezés) és a XLIV. tc.-ben (a nemzetiségi egyenjogúsítás tárgyában) válhatott valóra.

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc leverését követően 1867-ig Magyarországon szünetelt, illetve csonkán működött a jogállam. Ezt követően azonban visszaállt a magyar államalkotási hagyományoknak megfelelő közjogi rend. A dualista rendszerben – a mégoly viharos magyar törvényhozás ellenére – sem következtek be a magyar államszervezés eredeti eszméjét megtipró törvényes intézkedések.

A magyar törvényhozásnak a korszellemhez igazodó és a hagyományokhoz hű szellemét először 1920. június 4., a trianoni döntés törte meg.

Politikai, azaz az állampolgárok egyes közösségeit érintő kérdésekben egyértelmű korlátozások csak ezután születtek. Ilyen volt az 1920. évi XXV. törvénycikk, amely a népfajok és a nemzetiségek arányszámát határozta meg az egyetemekre és a jogakadémiákra felvehető hallgatókra vonatkoztatva (numerus clausus), főleg a zsidó hallgatók számának korlátozása érdekében, de a többi magyarországi nemzetiség szempontjából ezt akár „pozitív diszkriminációnak” is nevezhetjük volna, ugyanis az ő arányszámuk a felsőoktatásban addig elmaradt népességi arányuktól. Ezt követték nem egész két évtized múlva az un. zsidótörvények, de ezek már nem a magyar joghagyományokból következtek, hanem a náciizmus termékei voltak.

A megkülönböztetés elvének politikai célú alkalmazásában tehát az 1939-től elfogadott törvények jeleskedtek leginkább. Például az 1939. évi IV. tc, amely megtiltotta a zsidók honosítását vagy a XIII. tc., amely az állampolgárság elvesztése mellett először fogalmazta meg az állampolgárságtól való megfosztás feltételeit is. Ennek alapján akár megfoszthatták volna magyar állampolgárságától mindazon elszakított magyart a visszacsatolás után, aki a trianoni utódállamokban politikai szerepet vállalt – ilyen lépésre azonban nem került sor.

Trianon után érezhetően megváltozott a magyar törvényhozás szelleme – a hagyományos türelmességet a politika által kiváltott türelmetlenség hatotta át.

A kommunista jogalkotás kezdete

Az állampolgárság korábbi jogi értelmezéséhez képest az 1947. évi X. tc. jelentette az első nagy változást, mivel nem csak újra törvényesítette a nyolc évvel korábban náci hatásra született törvényt az állampolgárságtól való megfosztás intézményének bevezetésére, hanem alkalmazta is azt.

Az 1948. évi LX. törvénycikk pedig teljes terjedelmében hatálytalanította az 1879-ben elfogadott és sokszor módosított, de alapelveiben változatlan állampolgársági törvényt. Ebben már nem jelenik meg a visszahonosítással kapcsolatos korábbi engedékenységek mindazok iránt, akiknek felmenői magyarhoniak voltak és – esetleg – kényszer miatt váltak más állam polgárává. Visszahonosítani csak azt lehetett, aki elvesztette magyar állampolgárságát és a belügyminiszter megítélése szerint visszahonosítását különös méltánylást érdemlő körülmények teszik indokolttá. A honosítással kapcsolatban államérdekre hivatkozik, ami egyértelműen politikai érdeket jelent. Politikailag értelmezhető engedményeket és korlátozásokat fogalmaz meg az országot elhagyottak számára.

Az állampolgársággal kapcsolatos magyar jogalkotásban, 1948-ban válik egyértelművé, hogy ettől kezdve a magyar állampolgárság nem a felmenők által a történelmi állam területén való honosság révén valamikor megszerzett magyar állampolgárságból, honosságból eredeztethető, hanem az 1920-tól illetve 1947-től érvényes államhatárok által körbezárt területen bizonyítható illetőségéből.

Az első kommunista állampolgársági törvény hatálybalépése után letartóztatta a rendőrség vagy a határőrség a Magyarországra a határon túlról tanulni érkezett magyar fiatalokat és átadta őket a szomszédos állam belbiztonsági szerveinek. Ezt követően sokukat közülük gyorsított eljárásban elítéltek és bebörtönöztek.

A több mint ezeréves magyar jogalkotásban ekkor következett be a legjelentősebb törés.

1957-ben ismét új állampolgársági törvényt fogadtak el Magyarországon (az 1957. évi V. tc.). Ez a törvény továbbra is ismeri a visszahonosítás fogalmát mindazokra vonatkozóan, akiknek felmenője magyar állampolgár volt és Magyarországon lakik, vagy ott kíván letelepedni. A kérelem elbírálásánál kedvezményt jelentett, ha a kérelmező külföldi állampolgársága megszűnt vagy lemondott róla illetőleg elbocsátását kérte az addigi állampolgári kötelekből. Ugyanakkor tudatosítani kell, hogy a felmenő magyar állampolgárságát ekkor már az 1948. évi LX. tc. szerint értelmezték, azaz a trianoni határokon kívüliekre nem vonatkozott. Ez a törvény mondta ki azt is, hogy akit megfosztottak állampolgárságától elkobozhatják vagyonát is.

A kettős állampolgárság felszámolása a kommunista országok között

A kettős állampolgársággal szembeni fellépés – függetlenül az államban uralkodó ideológiától – a totalitarizmusról tanúskodik. Aki tehát elutasítja a kettős állampolgárságot annak totalitáriánus hajlamai vannak. Még ha az állam, mint „hatalmi és erőszak intézmény” szempontjából a kettős állampolgárok kettős kötelezettségei miatt némileg érthető is a kettős állampolgárságtól való óvakodás, de a polgári jogállam szempontjából nem fogadható el.

A kommunista államok – noha egymással szövetségi viszonyban álltak - a kettős állampolgársággal és egymással szembeni iszonyukat kétoldalú szerződések keretében jelenítették meg. A Magyar Népköztársaság és a vele szomszédos kommunista államok kormánysszerződéseket kötöttek a kettős állampolgárság kiküszöbölésére.

Magyarország a Szovjetunióval 1958-ban és 1963-ban, Csehszlovákiával 1960-ban, Romániával 1980-ban kötött ilyen szerződést. Ez volt tulajdonképpen a trianoni békeszerződés állampolgárságra vonatkozó rendelkezésének a kétoldalú, önkéntességen alapuló végrehajtása.

Ennek alapján kölcsönösen megszüntették a fennálló kettős állampolgárságot és kiküszöbölték az újabb kettős állampolgárság létrejöttét. Vállalták, hogy a honosítási kérelmeket csak az eredeti állampolgárság szerinti állam kötelékéből való elbocsátás után bírálják el. A szerződés szellemének értelmében azok a személyek, akik nem tettek eleget az állampolgárság-választás kötelezettségének kizárathattak az egyik állam kötelékéből. Ezt tiltotta be „A polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya”. Ennek ellenére a kommunista országokból – nem ezeknek a kétoldalú szerződéseknek következtében – tiltottak ki politikai okokból olyan személyeket, akik alanyi jogon szerezték állampolgárságukat.

Magyarország - ezeket a kétoldalú szerződéseket – 1993. január 1.-i hatállyal, kormányhatározattal egyoldalúan felmondta, ami csupán azt jelenti, hogy önmagára nézve nem tartja kötelezőnek a megállapításait. Ettől kezdve a Szlovákiából, Ukrajnából és Romániából érkezett honosítandóktól a magyarországi közigazgatási hivatalok nem kérnek igazolást arról, hogy el lettek bocsátva az állampolgári kötelékből.

Állampolgárság a politikai rendszer megváltozása után

A magyarországi jogalkotás a rendszerváltozással az állampolgárságról alkotott felfogást illetően is kezd némileg visszatérni a magyar joghagyományhoz. Első lépésként – íratlanul is hivatkozva az 1939 előtti nyugati magyar emigráció tekintélyére és az 1956 utáni nyugati magyar emigráció rendszerváltoztató érdemeire - megszűnik az állampolgárságtól megfosztó összes korábbi intézkedés hatálya és érvényessége (az 1990. évi XXVII. tc. és a XXXII. tc.), majd 1993-ban a Magyar Országgyűlés új állampolgársági törvényt fogad el (az 1993. évi LV. tc.).

Az új törvény 2. paragrafusának 2. bek. korlátozás nélkül elismeri a kettős állampolgárságot. Ebben szinte előrevetül az 1997. májusában megszületett, az állampolgárságról szóló új európai egyezmény, amely a kettős vagy a többes állampolgárság ex lege keletkezésének engedélyezését kötelezővé teszi, a más címen keletkező állampolgárság elismerését pedig a belső jog függvényévé teszi. A törvény 4. par. 3. bek. rendelkezik a nem magyar állampolgárságú, magukat magyarnak valló azon személyek kedvezményes honosításáról, akiknek felmenője magyar állampolgár volt. Ez utóbbiak kedvezményes honosítása legalább egy éves magyarországi lakóhelyhez és biztosított megélhetéshez kötött – ez lehetett eltartási kötelezvény is. A nem kedvezményesen honosítandók esetében ez az időhatár legalább nyolc évet tett ki, nem magyar nemzetiségű személyek családtagjainak esetében három évet. A törvény visszahonosításról szóló rendelkezése szűkszavú. Az a meghatározása, hogy visszahonosíthatók azok az alapfeltételt teljesítő személyek, akiknek magyar állampolgársága megszűnt, széleskörűen értelmezhető. Mind az előbbi mind ezen utóbbi meghatározás időbeli korlátját csupán a szerint lehet megvonni, hogy a hatályos jog vagy az alkalmazandó jog szerint értelmezzük a törvényt. Köznnyelven mondván az érvényben lévő törvény alapján létrejött vagy a bármikori magyar állampolgárságot értjük-e ezen, vagy csak a trianoni vagy a párizsi békeszerződés, vagy a visszacsatolások révén létrejött állampolgárságot tekintjük jogalapnak.

A rendszerváltozás után hozott említett három törvény tette lehetővé a Magyarországról emigrált személyek állampolgárságának egyszerű nyilatkozat alapján való visszaadását.

Ez az új állampolgársági törvény ugyan megszüntette az 1957-ben a kommunisták által elfogadott második állampolgársági törvényt, de semmi jel nem mutat arra, hogy a magyar állampolgárság eszméjét is visszaszámaztatta volna az egységes magyar nemzet eszméjéből fakadó jogalapra, illetve visszatért volna az 1948 előtti jogfelfogáshoz a jogfolytonosságot illetően.

Említettük, hogy az állampolgársággal kapcsolatosan megváltozott felfogás összefügg a nyugati magyar emigráció szerepével is, ami nem jogi, hanem politikai kérdés – ebből is látható, hogy az alapjogok közül leginkább az állampolgárság kérdése van kiszolgáltatva a politikumnak. Éppen ezért azt gondolhatnánk, hogy az állampolgárság ügye egységes megítélést nyert a kommunista rendszert megváltóztató időszakban Magyarországon. De mégsem. Ugyanis hasonló jogi helyzet következett be 1990 után Magyarországon, mint

1879-ben, amikor harminc év múltán fosztották meg magyar állampolgárságától Kossuth Lajost, akinek már akkor szobrot emeltek az Amerikai Egyesült Államokban és számtalan társadalmi kezdeményezésre otthon is.

Azok a magyar emigránsok, akik együtt éltek politikai emigránsként életüket Nyugaton, az előbb említett jogenyhítő rendelkezések következtében kettészakadtak. Akik a trianoni békeszerződés utáni, illetve az 1938 novembere és az 1945 közötti (itt nem lehet pontosan meghatározni az időpontot) Magyarországról emigráltak más elbírálásban részesültek a rendszerváltoztató magyarországi jog szerint mint azok a magyar emigránsok, akik az adott időben létező magyar államalakulaton kívülről emigráltak, még ha erre több okuk is volt – például magyar mivoltuk miatt - mint amazoknak. Csak azoknak a nem magyarországi magyar emigránsoknak nyílt esélyük megszerezni a magyarországi állampolgárságot, akik az emigrációban Magyarországról emigrált személyt vettek házastársul, illetve ezek gyermekei részesülhettek ebben a lehetőségben

A 2001. évi XXXII. tc. – amely az 1993-ban elfogadott törvény módosítása - tovább pontosította a kedvezményes honosítás feltételeit, főleg a gyermekekre, Magyarország területén születettekre és azokra vonatkozóan, akiknek kiskorúságuk idején is volt már lakóhelye Magyarországon. Ezeket a kedvezményeket elsősorban a Magyarországra került határon túli magyarok tudják használni. Ennek ellenére a törvény végrehajtása során a nem magyar állampolgárságú magyarok gyakran leküzdhetetlen akadályokba ütköznek az ügyintézés során, még a családegyesítés során is, és sokszor megaláztatásban van részük az állami hivatalok részéről az állampolgársági kérvényük intézésekor.

A rendszerváltozás utáni állampolgársági törvény ismét megteremtette az államfő külön jogát, hogy a honosítását kérelmező személyt kivételben részesítse.

Viták a megoldásról

Nem sokkal az 1990-es rendszerváltozást követően elindult a nyílt vita és a műhelymunkák sora arról, hogyan lehetne megszüntetni azt a felháborító és a több mint negyven évig tartó kommunista hatalom számlájára írható (lásd az 1948-ban hatályba lépett állampolgársági törvényt) szégyenletes helyzetet, hogy az államhatárokkal elszakított magyarok idegennek tekinthetők Magyarországon. A nézetek 1996 tájkán tisztázódtak annyira, hogy azóta két, egymást kiegészítő, tehát egymást nem kizáró megoldási lehetőségről beszélhetünk.

Az egyik elképzelés a státustörvényben öltött testet. A másik elképzelés az ún. kettős állampolgárság intézményében, azaz a minden magyarnak magyar állampolgárságot elvében körvonalazódott. A két elképzelés között azonban kialakult egy meddő és felesleges vetélkedés arról, hogy melyik a jobb megoldás. A nézetkülönbségnek azonban volt néhány sarkalatos pontja, amelyet nem ártott tisztázni. A legfontosabb kérdés arról szólt: elérhető-e minden határon túli magyar számára a magyar állampolgárság. Erre az egyértelmű NEM volt a válasz. Ukrajna ugyanis jelenleg sem ismeri el a kettős állampolgárságot. Románia alkotmánya folyamatosan korlátozta a kettős állampolgárok alkotmányos jogait (például: nem tölthettek be közhivatalt és köztisztviselést). Ez a helyzet csupán 2004-ben változott meg, az új alkotmány hatálybalépésével. Szlovákia pedig, még az Európai Unió tagjaként is érvényesnek tekinti az 1960-ban, a Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság között megkötött egyezményt a kettős állampolgárság megakadályozásáról.

A vitát tehát az döntötte el, hogy olyan megoldást kell találni, ami révén minden határon túli magyar - tehát az utódállamokból emigrált magyar is, és a korábbi államkonstrukciók szétesése következtében egy további állam joghatósága alá került magyar is - a korábbtól eltérő, de egyformán kedvezőbb helyzetbe kerülhessen Magyarországon a többi külföldihez képest. Így született meg a státustörvény, azaz a 2001. évi LXII. tc., amely azáltal, hogy hatásában kiterjed mind az átmenetileg Magyarországon tartózkodó, mind a határon túli szülőföldön élő magyarra, a határon átvélő nemzetegyesítés első fontos törvénybe iktatott elemének tekintendő.

Csak hogy a státustörvény sem teremtette meg az eredeti elképzelés törvényes feltételeit. Még ha nagy előrelépésnek is tekinthető az új magyar jogrendben, hogy a 2001-ben elfogadott törvény, az eredeti megfogalmazása szerint kimondta az egységes magyar nemzet legitim igényét. A törvény ugyanis nem terjed ki azokra a magyarokra, akiknek lakóhelye szerinti állama a rendszerváltoztató folyamat – azaz a Trianonban létrehozott művi konstrukció szétesése - következtében már nem Magyarország szomszédos állama. A törvényalkotás során éppen ez a kérdés (mi legyen a boszniai, csehországi, észtországi, kazahsztáni, oroszországi, grúziai, macedóniai, stb., de az ausztriai magyarokkal is) váltott ki nagy vitát. És azokra a magyarokra sem terjedt ki, akik az utódállamokból emigráltak egy harmadik országba. A vitát a moszkovita szellemű államapparátus és a köldökszínórjukon felnőtt, rövidre nyírt karrier politikusok és hivatalnokok csoportja döntötte el – ők mondták ki a NEMet. Ne felejtjük: a kommunista hatalmi rendszer 1989 végén megbukott, de a zsigerekben még tizenöt év múltán is tovább él és éltetik. Az állam központi hivatalnokainak ez a megújuló serege döntött úgy, hogy a magyar jogalkotásban továbbra is érvényes a kommunista hatalomátvétel utáni alapelv, miszerint nemet kell mondani minden olyan igényre, ami a pillanatnyi állam igényein túllép - tehát nemet kell mondani a nemzet igényeinek.

A státustörvény megszületése és a Magyar Igazolvány, mint a magyar összetartozás új jelképe emiatt is nyitva hagyta – sőt növelte - annak a lehetőségét, hogy az állampolgársági törvény révén folytatódhasson a nemzet határon átvélő egyesítésének folyamata.

A kettős állampolgárságot egyedüli megoldásként hirdető csoport a státustörvény kimunkálásának időszakában tett még egy kísérletet az un. külhoni állampolgárság kialakítására. Ennek azonban a magyar jogalkotásban nincs hagyománya, mert a magyar állampolgárok között az állampolgárság keletkezésének, illetve megszerzésének jogcíme alapján különbséget tenni nem lehet. Vagy, ahogy az 1879-ben elfogadott törvény fogalmaz: a magyar korona összes országaiban az állampolgárság egy és ugyanaz. Sőt, a külhon is a 19. századból örökölt kifejezés, ami napjainkban a szépirodalomban stílusgazdagító elemként ugyan megjelenhet, de a jogban és a Trianon utáni magyar politológiában értelmezhetetlen. Mert a hon a hazához fűződő kifejezés, az állampolgárság pedig az államhoz kapcsolódik. A kettő a szabadelvű, de a mai konzervatív államelmélet szerint sem ugyanaz, noha a hazaárulás büntetőjogi kategóriaként ismeretes, nemcsak a magyar jogban. A magyarok számára a haza és az állam 1920 óta, a történelmi állam és ország megszűnésével, nem is jelentheti ugyanazt mint korábban, amikor a hazáért átszemlelten áldozták életüket a honfik, de ugyanezt az államért, a bürokraták gyűlevész hadáért értelmetlen lenne.

Mindez természetesen azt sem jelenti, hogy az 1920 óta szétdaraboltságban élő magyar nemzet esetében nem lehetne, vagy nem kellene kimunkálni egy eddigitől eltérő, többértű állampolgársági szerkezetet, mint ahogy létezik ilyen a volt gyarmattartó európai országok esetében, de erre magyar vonatkozásban alig mutatkozik esély. Egy ilyen munkának a meddő volta vagy végtelenségig húzódó folyamata tovább gyorsíthatná a nemzet amúgy is veszélyes szétfejlődését.

Az állampolgársági törvény módosítása, de hogyan?

A magyar állampolgárság kedvezményes megszerezhetősége minden elszakított magyar számára nemzetpolitikai szempontból jogos igény. Hiszen, mi sem természetesebb, hogy minden magyar – ha igényli – állampolgára („honfija”, „magyarja” vagy „lakója”) legyen a mindenkori Magyarországnak, még ha nem is tartózkodik az állam felségterületén. Ettől ősbibb igénye a mindenkori szent korona alattvalójának aligha létezik, hacsak nem utasítja el ezt a történelmi örökséget.

A magyarok szempontjából nézve a minden magyarok országa a honfoglalók műve, az állam Szent István alkotása, a haza pedig a kettő együttes megjelenése mind középkori, mind újkori valóságában. Ez tehát sokkal régebbi igény, mint az állampolgárság 1879-ben elfogadott első magyar változatához való ragaszkodás, noha az újkori jogi összetartozásnak ez az alapja. Ezért talán elegendő lenne az állampolgárság, a honosítás és a visszahonosítás ügyében visszatérni ehhez a törvényhez.

De mi történik most, a XXI. század kezdetén?

Megtorpant a státustörvényt elvi és gyakorlati síkon megvalósító folyamat. A törvény elfogadása és a végrehajtási mechanizmusok háziasítása után követnie kellett volna az elszakított magyarságot a szülőföldjén megtartó és a szülőföldön való boldogulását elősegítő lépéseknek – például a határon túli Széchenyi Terv kidolgozásának és megvalósításának. Erre azonban nem kerülhetett sor, mert a 2002. évi kormányváltás után fordított irányt vettek az események, és nem csupán a nemzetpolitikában: a visszalépések kora köszöntött ránk, mint 1918-ban, 1919-ben, 1920-ban, 1947-ben, 1957-ben, 1970-ben, 1994-ben, 2002-ben és 2004-ben.

A magyarországi 2002-es kormányváltás után az ellentétek és a viták nem csupán a magyarországi nemzeti politikai erők és a kormánypártok között túroztak, hanem a trianoni államhatárokkal elszakított, illetve elválasztott magyar érdekképviselők között is. Lehet, hogy egyesek azt gondolják: ez a demokrácia velejárója, de tévednek, ez csupán káosz. A demokrácia ugyanis nem a határtalan cselekvés lehetősége, hanem a szabad eszmecsere, és az egyezményes cselekvés elvi tere, amelyben ugyan bármikor le lehet váltani a kormányfőt vagy az államfőt, de el kell jutni a társadalmi megállapodásnak abba az állapotába, amelyben elérhető a többség egyetértése. Ilyen állapot nem következett be, ezért nem lehet csodálkozni, hogy a „kettős állampolgárság” kizárólagos elkötelezettjei úgy gondolták: itt az idő!

Ez önmagában nem baj, sőt természetes..

A tragédia jelei akkor ismerhetők fel, ha pl. a „fárok kezd csóválni a kutyát”. Egy nemzetstratégiai ügyben, ha nem konszenzus alapján születik döntés, hanem a jószándékú műkedvelők szándéka szerint, akkor baj van. Bajok fedezhetők fel a társadalmi párbeszédben és a politikai közéletben. A bajok forrása azonban mindig a hivatalban lévő hatalom tájékán keresendő, mert a közigazgatást kézben tartó erő tudja a leghatékonyabban befolyásolni a folyamatokat. E nyilvánvaló okok, illetve hiányosságok miatt állhatott a kezdeményezés élére a Magyarok Világszövetsége, amely az alábbi kérdést tette fel a magyarországi társadalomnak:

„Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással – kérelmére – magyar állampolgárságot kapjon az a magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001. évi LXII. tv. 19. par. szerinti „Magyar Igazolvánnyal” vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?”

A magyar Alkotmánybíróság 2003. szeptember 18.-án hitelesítette a kérdést és megkezdődhetett a népszavazási kezdeményezés. Az Alkotmánybíróság döntése azonban nem csupán a népszavazás ügyében perdöntő. Véleménye – a kérdés hitelesítése következtében - arra is vonatkozik, hogy a magyar jogalkotási folytonosság szempontjából a státustörvény és ennek részeként a Magyar Igazolvány, valamint a mindenkor magyar állampolgárság jogilag összhangban állnak.

A Magyar Köztársaság Országgyűlése ezúttal is későn ébredt. Legéberebb ugyan a legkisebb ellenzéki párt volt, a Magyar Demokrata Fórum, amely javasolta az állampolgársági törvény módosítását, de 2003. november 3.-án a magyarországi parlament elutasította a javaslat napirendre tűzését.

Közben összegyűlt a több mint negyedmillió aláírás a népszavazás kiírásáért, és 2004. szeptember 13.-án a Magyar Országgyűlés egyhangú szavazással elrendelte az ügydöntő népszavazást arról, hogy kedvezményes honosítással juthassanak magyarországi állampolgársághoz a határon túli magyarok.

Időközben, 2004. július 9.-én az MDF ismét benyújtotta törvénymódosító javaslatát, amely arról szövelt, hogy az érvényben lévő állampolgársági törvény 4. par. 3. bek., - mely a kedvezményes honosítással kapcsolatos – úgy módosuljon, hogy

azok a nem magyar állampolgárok, akik, a magyar jog szerint büntetlen előéletűek és nincs folyamatban ellenük a Magyar Köztársaságban büntetőjogi eljárás, honosításuk nem sérti a Magyar Köztársaság érdekeit, és a törvény alapján nem kötelesek tenni magyar nyelvű vizsgát az alkotmányos alapismeretekből, kérelmükre legyenek kedvezményesen honosíthatók, ha magukat magyar nemzetiségűnek vallják és felmenőjük magyar állampolgár volt.

A Magyar Országgyűlés két bizottságának (emberi jogi, valamint a rendészeti bizottságnak) utalta ki megtárgyalásra a Ház elnöke ezt a javaslatot. Az egyik nem vette tárgysorába, a másik nem tartotta általános vitára alkalmasnak a javaslatot. Ez, 2004 őszén történt, amikor várható volt, hogy az alkotmánybíróság ismét egyetért a népszavazási indítványba foglalt kérdéssel.

Ezt követően ebben az ügyben az a megfontolandó kérdés: ha az alkotmányos testületek nem akarják felügyelni a nemzetstratégiai szempontból fontos törvényalkotást, illetve az ezzel összefüggő törvények előkészítését, akkor ki a felelős a nemzetstratégiaért?

Kétségek

Az MDF képviselői indítványa egyszerű, de felvet egy alapvetően fontos jogértelmezési kérdést. Ha a magyar állampolgárságot a hatályos törvény szerint értelmezzük, akkor a jelenlegi határon túli magyarok közül szinte senki sem élhetne a kedvezményes honosítás lehetőségével. Hiszen az 1948. évi. LX. tc. szelleme szerint – mivel az megszüntette az 1879-től érvényben lévő állampolgársági törvényt, - de az azóta érvényben lévő joggyakorlat szerint is, - a magyar állampolgárság az államnak ahhoz a területéhez kapcsolódik, amelyet az 1947 februárjában aláírt párizsi békeszerződés ismert el Magyarországgént. Ezt a felfogást nem cáfolja a hatályos magyarországi állampolgársági törvény, ugyanakkor nem vonja kétségbe az állampolgárság folyamatosságát - sem 1920-tól, sem 1938-tól, 1939-től, sem 1940-től. Az MDF javaslata akkor zárná ki ezeket a kétségeket, ha tisztázná, hogy a felmenőnek hány generációra visszamenve, vagy melyik állampolgársági törvény értelmében kellett volna még magyar állampolgárnak lenni – az „alkalmazandó” jog elve ebben az esetben aligha alkalmazható.

Ha a javasolt kedvezményes honosítás szempontjából a felmenő magyar állampolgárságát a múltra nézve végtelennek, azaz a kezdetektől létezőnek tekintjük, akkor az MDF indítványa vonatkoztatható lenne a több száz évvel ezelőtt eltelepült csángókra is.

Az is kérdés, hogy honosításról vagy visszahonosításról kell-e beszélni. Ha a felmenő valóban magyar állampolgár volt, akkor a visszahonosítás fogalmát kellene alkalmazni. Honosítani az idegeneket kell, viszont „a magát magyar nemzetiségűnek valló nem magyar állampolgár” nem tekinthető idegennek, csak más állam polgárának – ebben az esetben csak a jogi idegenség állapítható meg. Ez utóbbit a státustörvény már mérsékelte. Akik ugyanis rendelkeznek Magyar Igazolvánnyal, Magyarországon kevésbé tekinthetők jogilag idegennek, mint a többi külföldi. Ugyanígy 2004. május elsejétől az Európai Unió tagállamainak állampolgárai is jogilag kevésbé idegenek Magyarországon, mint a nem tagállamok állampolgárai.

Kérdéses az is, hogy a megszerezhető állampolgárság kedvezményezettjei csak azok legyenek, akik magyar nemzetiségűek – noha sem elvileg, sem a nemzetpolitika szempontjából ezt nem lehet kifogásolni. Senki sem vonhatja kétségbe, hogy az a személy, aki magyarnak vallja magát, magyar. De ha a politikai beállást támasztjuk honosítási alapfeltételként, ez származási és politikai feszültségeket eredményezhet. Sokkal elfogadhatóbb, célszerűbb és a magyar szabadelvű (ma már inkább konzervatív) hagyományoknak is megfelelőbb lenne, a magyar nyelv ismeretéhez, tudásához kötni a honosítást. A magyar nyelvtudás a magyar kultúrkört erősíti. A nemzetiséghez tartozás viszont az elmúlt nyolcvan évben a politikai közösséghez való tartozást jelentette, tehát politikai színvallásra kényszerítette az embereket, ami kockázattal járt. A népességi nyilvántartások azonban arról tanúskodnak, hogy a Kárpát-medencében több a magyar anyanyelvű, a magyar

kultúrához kötődő egyén, mint a magát politikailag magyarnak valló személy. Ez az elmúlt nyolcvanöt év, vagy az elmúlt fél évezred következménye. A mindenkori magyar állam állampolgárságának megadása szempontjából tehát annak kellene kivételt adni, aki nem tud magyarul, de magát származásilag vagy bevallása alapján magyarnak tartja. Különlegesen előnyös elbírálásban pedig annak kellene részesülnie, aki bizonyítani tudja, hogy magyar iskolába járt, vagy magyarul is tanult, vagy hétfélig esetleg vasárnapi magyar iskolát látogatott.

A nemzetpolitikai kérdéseken túl felvetődnek más fenntartások is, amelyek a magyarországi belső joggal és azoknak az embereknek a rövid távú jövőjével kapcsolatosak, akik a bérelszámoló vagy a postás kezéből kapják megélhetésük alapját. Erről azonban könnyű véleményt mondani. Aki állampolgári jogot kap Magyarországon, útlevélén és letelepedésen (ingatlanvásárláson) kívül semmi egyébre sem jogosult. Az alanyi jogok zöme a lakóhelyhez, azaz az illetőséghez kötődik – úgy, mint régen.

A népszavazásra előterjesztett kérdés azonban más kétségeket is ébreszthet bennünk. Elsősorban azt, hogy sikeres lesz-e a népszavazás? A népszavazás esetleges kudarca politikailag hosszú időre megoldhatatlanná tenné ezt a megoldásra váró ügyet.

A további kétfélek és felvetések az ügy megoldhatóságával kapcsolatosak. Mikor lesz alkalmas a Magyar Országgyűlés az állampolgársági törvény olyan módosításának elfogadására, amely rendezheti az elszakított magyarok magyarországi állampolgárságát? Ezzel kapcsolatos bármilyen indítvány elfogadásához az érvényben lévő magyarországi alkotmány szerint az összes parlamenti képviselő kétharmadának IGEN szavazata szükséges. Nem szabad elfelejteni, hogy már egy évtizede mulasztásos alkotmánysértésben vétkezik a Magyar Országgyűlés, mert képtelen megoldani a kisebbségek parlamenti képviseletének törvényes szabályozását. Elképzelhető, hogy a magyarok állampolgárságát rendező ügy is ilyen sorsra juthat, amennyiben a nemzeti politikát képviselő politikai erők, vagy személyek nem jutnak alkotmányos túlsúlyba a magyar parlamentben.

Látható és vélt veszélyek

Annak ellenére, hogy a magyarok állampolgárságának az ügye, az ún. kettős állampolgárság kérdése lassan egy évtizede hever a közélet asztalán, mai napig nem készült szakavatott és szavahihető felmérés arról, hogy megoldása milyen hatásokat váltana ki. Utolsó átfogó felmérést a határon túli magyarokról 2001-ben végezte a Balázs Ferenc Intézet. Az időszerű felmérés hiánya főleg az állampolgársági ügyekre vonatkoztatva a magyarországi kormányzat mulasztásának köszönhető.

Nem tudjuk, hogy a több mint nyolcvan éve megoldatlan állampolgársági ügynek a „hirtelen” ránk köszöntő kielégítő rendezése nem váltana-e ki egy „lélektani keszkenetbetegséget”? Hogyan tudnánk lélektanilag feldolgozni a ránk nehezedő társadalmi és politikai nyomás hirtelen megszűnését?

Nem tudjuk, hogy a magyarországi állampolgárság egyszerű hozzáférhetősége milyen népesség elszívó hatással lenne a trianoni határon túl élő magyarokra. Nem tudjuk, hogyan befolyásolná a különböző társadalmi, műveltségi, korosztályi csoportok viselkedését. Nem tudjuk, hogy a lehetséges következményei milyen hatással lennének a szülőföld népesség megtartó erejére, mennyire befolyásolná fejlődési feltételeit, biológiai reprodukciós képességét stb.

Nem tudjuk, hogy a jelenlegi magyarországiak hogyan viszonyulnak az ügy rendezéséhez. Ha vannak félelmeik, azok milyen eredetűek. A népszavazási kampány során a támogatók és az ellenzők csoportjai hogyan fogják befolyásolni a közfelfogást? Egyet azonban tudunk, hogy ez is egy újabb alkalom lesz a politikai polarizálódásra, a magyarországi ellenzéki és kormánypártok újabb és még újabb összecsapásaira, mivelhogy a posztkommunista szocialisták és a szabad demokraták bejelentették, hogy a választóikat arra fogják buzdítani: mondjanak „nemet” az állampolgárság kedvezményes odaítélésére. A nemzeti oldal pedig az „igenre” buzdítja választóit. A határon túli magyarok zöme ugyancsak „igen” párti.

Nincs elképzelésünk arról, miképpen oldjuk meg azoknak a határon túli magyaroknak a helyzetét, akik nem lehetnek kettős állampolgárok – ez a volt Szovjetunióból létrejött államokban élő magyarok sorsa. A „kárpátaljai” magyarok a jelenlegi ukrainai törvények szerint ugyanis nem lehetnek kettős állampolgárok.

A kettős állampolgárság kiküszöbölésére kötött magyar-csehszlovák kormányközi szerződés megszüntetése Szlovákiával még mindig nincs rendezve. Ezért nem tekinthető véletlennek, hogy Szlovákia belügyminisztériumában még 2004 elején is egy olyan új állampolgársági törvény javaslatán dolgoztak, ami tiltotta volna Magyarország és Szlovákia között a kettős állampolgárság létrejöttét.

Túl sok tehát az olyan kérdőjel, amelyeket önszorgalomból már eltávolíthattunk volna, vagy csökkenthettünk volna számát, de nem tettük.

Mit kell tennünk?

Emlékeztetnünk kell arra, hogy 1996 óta néhány nemzetpolitikai kérdésben létezik egyetértés a magyarországi és a határon túli magyar politikai erők között. Ez az egyetértés azon az első magyar-magyar csúcserőkegyeztetésen született, amely a Magyarországgal szomszédos államok kormányai részéről – elsősorban a

Horn-kormány felkészületlensége miatt - felháborodást váltott ki. Ennek kapcsán leginkább két fontos kérdést kell felidézünk az emlékezetünkben:

- a határon túli magyarok szülőföldön boldogulásának támogatását és
- a szülőföldön megmaradás feltételeinek a megeremítését illetve javítását.

E két kitűzött cél irányában – az Antall-kormány, majd az Orbán-kormány érdeméért - ma is működik több támogatási program. Ilyen programok elsősorban a legkorábbi, az Illyés Közalapítvány által nyújtott támogatások jóvoltából léteznek, amelyek a Medgyessy-kormány idején válságba jutottak. De a legkésőbbi, a státustörvényből eredő oktatási-nevelési támogatás hatalmas, de nem elégséges rendszere is ezt szolgálja. Ebbe illeszkedik az erdélyi, partiumi, beregszászi és a komáromi önálló magyar felsőoktatási intézmény, valamint a Magyarországról oda kihelyezett oktatás támogatása. A teljesség igénye nélkül megemlítendő néhány további hasonló célú alapítvány, mint például a határon túli magyar oktatást támogatni hivatott Apáczai Csere János Alapítvány, amely a Medgyessy-kormány idején szintúgy válságos helyzetbe került. A határon túli magyarok egészségügyi ellátásának támogatására immár másfél évtizede alakult, főleg magán adományokból működtetett Segítő Jobb Alapítvány. A gazdasági életet hivatott támogatni a Horn-kormány idején átalakult (Új) Kézfogas vállalkozási kamattámogatási alap és a Corvinus befektetési alap. A Felvidék szlovákiai részében a Rákóczi Szövetség által segített Város és vidéke társulások, a szülőföldön magyarul program ugyancsak ezeket a célokat követik. És sorolhatnánk még néhány magánalapítványt, illetve eredetileg közpénzekből vagy állami vállalatok adományaiból létrehozott kisebb alapítványt vagy az oktatásügyi, informatikai, kulturális örökség minisztériuma által működtetett alapot. Ez, a több mint tízmilliárd, de lehet, hogy tizenöt milliárd forintnyi összeg és a további milliós töredékek a könyvek, folyóiratok, napilapok, kutatási és informatikai programok támogatására azonban kilencven százalékban a szellemi felépítményt, vagy az azon élősködőket hivatott támogatni. A szülőföld gazdasági megtartó erejének a növelésében mindez csak egy-két évtized múlva jelenik majd meg.

Az említett programok hatását azonban egy-két évtized múlva is csak akkor lehet majd lemérni, ha addig is tervszerűen foglalkozunk a szülőföld népesség megtartó erejének növelésével. Ahol ez az erő gyenge, ott el lehet érni akár látványos eredményt is. De létezik-e megvalósítható elképzelés?

Az első magyar-magyar csúcsértekezleten 1996-ban arra a közös megállapításra jutottunk, hogy a szülőföld egyik megtartó ereje az autonómia. Létrehozása azonban politikai kérdés, amely nem egy összmagyar egyetértéstől függ - támogatását és az odavezető helyzetteremtést viszont áldásosan befolyásolhatja a nemzeti összefogás. Más szóval az autonómia kikényszeríthető, ha megfelelő erő és összefogás áll mögötte. Ugyanakkor a szülőföld gazdasági megtartó erejének a növelésében – egyoldalú hatással is - már rövid távon el lehet érni eredményeket. Ezért kellett volna létrejönnie 2003-ban a határon túli Széchenyi-tervnek. Csakhogy Magyarországon a szavazók oly módon váltottak kormányt, hogy veszélybe került a magyar nemzetstratégia.

A határon átvelő gazdasági integráció azonban, két oknál fogva ismét napirendre került. Ennek egyik oka, hogy Magyarország és két szomszédos állama 2004. május elsejével az Európai Unió tagja lett, illetve két további szomszédos államnak is van erre esélye a közeljövőben. A másik, talán sürgetőbb okot az adja, hogy rövidesen népszavazás lesz a magyarországi állampolgárság könnyített megszerezhetőségéről az idegen állampolgárságú magyarok számára, és kimenetelétől függetlenül a parlament elé kerülhet a törvényesítése is. Ez a körülmény az eddigiektől eltérő nemzetstratégiai kérdéseket vethet fel.

Miért?

Említettük, hogy hiányosak az ismereteink a határon túli magyarok magyarországi kedvezményes honosításának lehetséges hatásáról. Annyit azonban felmérések nélkül, tapasztalatból is tudunk, hogy ott, ahol a trianoni Magyarország határain túli magyarlakta területen gyenge a gazdasági erő, nagy a munkanélküliség, onnan sokkal nagyobb a népesség eláramlása, mint a gazdaságilag jobb helyzetben lévő területekről. Ugyanakkor ezekre a magyarlakta területekre a helyi versenyképes kereslet csökkenése miatt fokozott - ingatlanokat felvásárló - tőkebeáramlás tapasztalható, ami nemcsak az eredeti etnikai viszonyokat változtathatja meg, hanem a piaci viszonyokat is az eredeti lakosság kárára. Ebben a tekintetben teljesen mindegy, hogy ez a moldvai csángók vagy a bácskai magyarok, felvidékiek vagy az erdélyiek körében tapasztalható. A jobb megélhetés vonzása, vagy a kedvezőbb piaci körülmények megjelenése nagy erő. A magyarokra gyakorolt passzív vonzás azonban akkor nagy erő, ha központja Magyarországon található.

Az állampolgári honosítás megkönnyítésével ez a vonzóerő csak erősödhet - főleg a családalapítás előtt álló fiatalokra gyakorolhat nagy hatást. Azt ugyanis évtizedek óta tudjuk, hogy az elszakított területek magyarságának asszimilációját is a civilizációs nyomás (elszívás) – az érvényesülés, a gazdasági felemelkedés, a társadalmi státus javulásának reménye – gyorsítja. Főleg ott, ahol nincs vagy kevés az önerő ezeknek a fontos hétköznapi emberi céloknak az elérésére. Az önerő hiánya azonban minden elszakított területen az ottani, Trianon utáni új állampolitikák következménye, tehát tudatosan tervezett hiány.

Az itt felvetett kérdések azonban nem csupán az előttünk álló, kedvezményes honosításról szóló népszavazás miatt időszerűek, noha ez is elegendő okot adna emlegetésükre. A Magyar Állandó Értekezlet tagszervezeteinek különböző találkozóin az elmúlt egy-másfél évben többször felvetődött, hogy komolyan gondoljuk-e az 1996-ban elfogadott paradigmák érvényét. A felszólalások ugyan nem vonták kétségbe ezeket, de egyértelművé tették, hogy csak akkor tarthatók fenn az alapelvek, ha felsorakozik mögöttük a hivatalban lévő

magyarországi kormány is. Mivel ez a kormányzati szándék 2002-től csak verbális, érthető, hogy napirendre került ez a kérdés.

Viszont az un. magyar kettős állampolgárság lehetséges intézményesülése miatt sajátos értelmet nyer az 1996-ban elfogadott két alapvető szempont. A trianoni (párizsi) határokon túli területek korlátozott gazdasági és társadalmi lehetőségei, korlátozott életpálya kilátásai miatt a kedvezményes honosítás nagymérvű népesség elszívó hatást gyakorolhat a történelmi magyar területek magyar lakosságára. Ezért okszerű a felvetés: tartjuk-e még magunkat az 1996-ban megteremtett egyetértés tételeihez, vagy sem? Ezt a kérdést azonban nem a „határon túli” magyar politikusoknak kell címezni, hanem a Magyar Országgyűlésben helyet foglaló pártok képviselőinek, illetve pártjainak.

Ha egy új paradigma lehetősége merülne fel, amely a szülőföld kiürítését vetítené előre, akkor erre is fel kell készülni. Azért, hogy megakadályozzuk a megvalósulását, vagy azért, hogy nemzetünk minél kevesebb sérülést szenvedjen. De ha – reményünk szerint – megtartjuk a korábbi egyetértés alapelveit, akkor a magyarok kedvezményes magyarországi honosításának törvénybe iktatását megelőzően működésbe kell hozni az összes lehetséges, szülőföldön megtartó tervet.

Ez nem könnyű feladat! Ezt, egy erre a célra felállított kárpát-medencei tervezőiroda és befektetési központ is nehezen tudná ellátni, de elláthatja a helyi erőforrások, a központi költségvetési és az európai erőforrások célszerű összefogásával. Nem az a feladat tehát, hogyan akadályozzuk meg a magyarországi állampolgárság elérhetőségét, hanem az, hogyan tudjuk ezt felhajtó erővé változtatni.

A magyar állampolgárságnak az eddigtől sokkal szélesebb körű hozzáférhetősége, a jogfolytonosság és az egységes magyar nemzet megőrzése, a nemzet szétfejlődése veszélyének csökkentése, és a nemzetet megosztó törekvések szempontjából is nagy jelentőséggel bír. A nemzetet szétforgácsoló veszélyre kell különösen felhívni a figyelmet. Az európai (feltehetően marxista hagyományú) baloldal részéről ugyanis erre már történt kísérlet az Európa Tanácsban, ami a Trianonban kodifikált állampolgári megosztottságunkból származó veszélyeket tovább súlyosbította. Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 2003-ban ugyanis egy olyan jelentést fogadott el Eric Jürgens holland baloldali képviselő javaslatára, amely először különbözteti meg terminológiailag is a magyarországi magyarokat az elszakított magyaroktól. Az egyik csoport eszerint (angolul) Hungarians, a másik csoport Magyars. E megosztási kísérlet miatt is fontos lenne, hogy a státustörvény után szakavatottan és felelősen kerüljön napirendre az egységes magyar állampolgárság megteremtése, amelyet kissé költőien akár nemzetpolgárságnak is nevezhetnénk.

Mire kell odafigyelnünk?

Néhány eddig elmondott véleményt és nézőpontot kell összegeznünk.

A napnál is világosabb, hogy a státustörvény a nemzetközi bizalmat élvező magyarországi posztkommunista bürokrácia és a globalista szellemű euro-bürokrácia akadékoskodása miatt nem kaphatott olyan tartalmat, amelyet a nemzet állapota igényelt volna. Ezért a magyarországi állampolgárság elnyerése (könnyített hozzáférhetősége) minden magyar számára nagyobb jelentőséggel bír, mint korábban, a státustörvény elfogadása előtt. A kérdés súlyát növeli a státustörvény kommunista szellemű módosítása, amelyre 2003-ban került sor.

Tudatosítanunk kell, hogy az Európai Unióban tagsággal rendelkező Magyarország nemzetközi szerepe súlyosabb, mint az 1920-ban vagy 1947-ben a békeszerződések idején rákényszerített szerep. Ugyanez a megítélés vonatkozik az egész magyar nemzetre is, még ha másoknak ettől eltérő is a véleménye. Ettől függetlenül minden nemzetnek és államnak annyiival kevesebb az önsúlya amennyivel kevesebbnek érzi önmagát a másiknál. Ennek következtében a történelmi Magyarország és a magyar nemzet szétdarabolásának káros következményeit ma nem egy vesztes nemzet és vesztes ország szempontjából kell megítélni, hanem az európai egyenrangú nemzetek (nem államok) nézőpontjából. A magyar nemzet 1920 óta nem Magyarország. A jelenlegi Magyarország azonban a mindenkori Magyarországot jelenti, aminek kötelessége felelősséggel viseltetnie az egész nemzet iránt Fokföldtől Kamcsatkáig, Grönlandtól Tasmániáig.

Magyarország nem a területén kívül élő magyarság anyaországa, hanem a nemzet felelős országa. Ez nem alkotmányos felelősség, hanem történelmi küldetés, mint a Királyi Magyarországé volt a Hódoltság idején. Magyarország tehát nem „kinstate” (angolul: rokon állam), hanem a mindenkori magyar állam. Anyaország akkor lehetne, ha egy nőben kialakulhatna az anyasági érzés lábának levágásával. Magyarországnak tehát nem anyáskodnia kell az elszakított részek fölött (ez ugyanis semmivel sem lenne jobb, mint a kommunista paternalizmus), hanem összhangban kell tartania az egész nemzet életét. Ennek következtében azt is el kell tűnnie a mindenkori Magyarország kormányának, hogy a nemzet közvéleményével szemben kisebbségben marad. Ez ugyan nem kérdőjelezi meg az állam belső joga szerinti legitimitását, amelyből ered „nemzetközileg” hatalmának jogforrása, de lehet, hogy ugyanezt a szerepet nem töltheti be össznemzeti viszonylatban. Eszerint egy magyarországi kormánynak és kormánypolitikának nincs spirituális joga arra sem, hogy pártpolitikává változtassa a nemzetpolitikát. Ezért a nemzet együttműködésére új kereteket kell teremteni és törvényesíteni. Ennek egyik alapfeltétele, hogy a nemzet megjelenhessen a mindenkori Magyarország állampolgári kötelékében.

Ezzel kapcsolatban tudatosítani kell, hogy a nemzetközi jog csupán államközi jog, azaz hatalmi jog. A nemzet ugyanis nem állam és az állam nem nemzet. Ez ma Európa egyik legsebezhetőbb pontja. A politológusok

már rájöttek, hogy Európa fejlődése a nemzetállamok utáni korszakban lendülhet fel – azaz akkor, ha az állam létét nem a feudális alattvalóból vélt nemzetté, de nem etnikummá vált lakossághoz kötik, hanem a polgárhoz. És a fejlődés vonzásköréinek kialakítását rá kellene bízni a természetes gócpontokra, azaz a nemzetre (etnikumra), illetve a természetes társadalmi vonzáskörökre, amelyek keresztezhetnek akár etnikumokat is. Lehet, hogy érdemes lenne fellapoznunk László Gyula régész professzor véleményét arról, hogy az újkorban a hagyományos nemzet hogyan válik néppé, és nem úgy történik mindez, ahogy elképzelték a marxisták vagy ivadékaik.

Tudatosítanunk kell, hogy a magyar állam évezredes fejlődése eltért az európai államfejlődéstől - ezt minősítő jelzőktől és a jelenkor érzelmeitől mentesen kell értelmezni. Az ország lakosságának sok évszázadon át kialakuló érzelmi kötődése az államhoz – éppen a középkori, de a kora újkori magyar irodalom tanúsága alapján is mélyen lelki indíttatású volt. Ez ma, a XXI. évszázad kezdetén is igaz a történelmi magyar állam viszonylatában. Az ország, az állam és a haza egy érzelmi kört, egy valóságot jelentettek, a parasztlázadások, a vallási viszályok és a rendi felkelések ellenére is. Mindez érzelmileg azt jelenti, hogy ma is ugyanígy viszonyul a magyarság a történelmi országához, államához, hazájához – annak ellenére, hogy a történelmi alakulat jogi egysége 1920-ban felbomlott.

Mindennek vetületében kell tekintenünk az állampolgárságról megtartandó népszavazásra is. Bármennyire felelőtlen is volt ez a kezdeményezés, az érvényes jog szerint megtörténik a népszavazás. Kimenetele háromesélyes, melyek közül csak az egyiknek szabadna valóra válni: nyisson utat minden magyar számára a mindenkor Magyarországot állampolgárságának megszerezhetőségére. Ez ugyanis nem pragmatikus kérdés, hanem a ránk nehezedő több mint nyolcvanéves magyarellenes diktatúrának az elutasítása. Egy olyan jogfolytonosság újrateremtésének az esélye, amely nem kérdőjelezi meg az európai stabilitást és békét, csupán a hivatalnokoknak ad több munkát.

Magyar Szó, 2004. november 26.

DURAY MIKLÓS

Állampolgárság és nemzetspolgárság (A kettős vagy a többes állampolgárságról)

(6.)

Mindez természetesen azt sem jelenti, hogy az 1920 óta szétdaraboltságban élő magyar nemzet esetében nem lehetne, vagy nem kellene kimunkálni egy eddigittől eltérő, többértű állampolgársági szerkezetet, mint ahogy létezik ilyen a volt gyarmattartó európai országok esetében, de erre magyar vonatkozásban alig mutatkozik esély. Egy ilyen munkának a meddő volta vagy végtelenségig húzódó folyamata tovább gyorsíthatná a nemzet amúgy is veszélyes szétfejlődését.

AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGI TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSA, DE HOGYAN?

A magyar állampolgárság kedvezményes megszerezhetősége minden elszakított magyar számára nemzetpolitikai szempontból jogos igény. Hiszen, mi sem természetesebb, hogy minden magyar – ha igényli – állampolgára („honfija”, „magyarja” vagy „lakója”) legyen a

mindenkori Magyarországnak, még ha nem is tartózkodik az állam felségterületén. Ettől ősből igénye a mindenkori szent korona alattvalójának aligha létezik, hacsak nem utasítja el ezt a történelmi örökséget.

A magyarok szempontjából nézve a minden magyarok országa a honfoglalók műve, az állam Szent István alkotása, a haza pedig a kettő együttes megjelenése mind középkori, mind újkori valóságában. Ez tehát sokkal régebbi igény, mint az állampolgárság 1879-ben elfogadott első magyar változatához való ragaszkodás, noha az újkori jogi összetartozásnak ez az alapja. Ezért talán elegendő lenne az állampolgárság, a honosítás és a visszahonosítás ügyében visszatérni ehhez a törvényhez.

De mi történik most, a XXI. század kezdetén?

Megtorpant a státustörvényt elvi és gyakorlati síkon megvalósító folyamat. A törvény elfogadása és a végrehajtási mechanizmusok háziasítása után követnie kellett volna az elszakított magyarságot a szülőföldjén megtartó és a szülőföldön való boldogulását elősegítő lépéseknek – például a határon túli Széchenyi Terv kidolgozásának és megvalósításának. Erre azonban nem kerülhetett sor, mert a 2002. évi kormányváltás után fordított irányt vettek az események, és nem csupán a nemzetpolitikában: a visszalépések kora köszöntött ránk, mint 1918-ban, 1919-ben, 1920-ban, 1947-ben, 1957-ben, 1970-ben, 1994-ben, 2002-ben és 2004-ben.

A magyarországi 2002-es kormányváltás után az ellentétek és a viták nem csupán a magyarországi nemzeti politikai erők és a kormánypártok között túroztak, hanem a trianoni államhatárokkal elszakított, illetve elválasztott magyar érdekképviseltek között is. Lehet, hogy egyesek azt gondolják: ez a demokrácia velejárója, de tévednek, ez csupán káosz. A demokrácia ugyanis nem a határtalan cselekvés lehetősége, hanem a szabad eszmecsere, és az egyezményes cselekvés elvi tere, amelyben ugyan bármikor le lehet váltani a kormányfőt vagy az államfőt, de el kell jutni a társadalmi megállapodásnak abba az állapotába, amelyben elérhető a többség egyetértése. Ilyen állapot nem következett be, ezért nem lehet csodálkozni, hogy a „kettős állampolgárság” kizárólagos elkötelezettjei úgy gondolták: itt az idő! Ez önmagában nem baj, sőt természetes.

A tragédia jelei akkor ismerhetők fel, ha pl. a „farok kezdi csóválni a kutyt”. Egy nemzetstratégiai ügyben, ha nem konszenzus alapján születik döntés, hanem a jó szándékú műkedvelők akarata szerint, akkor baj van. Bajok fedezhetők fel a társadalmi párbeszédben és a politikai közéletben. A bajok forrása azonban mindig a hivatalban lévő hatalom tájékán keresendő, mert a közigazgatást kézben tartó erő tudja a leghatékonyabban befolyásolni a folyamatokat. E nyilvánvaló okok, illetve hiányosságok miatt állhatott a kezdeményezés élére a Magyarok Világszövetsége, amely az alábbi kérdést tette fel a magyarországi társadalomnak:

„Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással – kérelmére – magyar állampolgárságot kapjon az a magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001. évi LXII. tv. 19. par. szerinti „Magyar Igazolvánnyal” vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?”

A magyar Alkotmánybíróság 2003. szeptember 18-án hitelesítette a kérdést és megkezdődhetett a népszavazási kezdeményezés. Az Alkotmánybíróság döntése azonban nem

csupán a népszavazás ügyében perdöntő. Véleménye – a kérdés hitelesítése következtében – arra is vonatkozik, hogy a magyar jogalkotási folytonosság szempontjából a státustörvény és ennek részeként a magyarigazolvány, valamint a mindenkor magyar állampolgárság jogilag összhangban állnak.

A Magyar Köztársaság Országgyűlése ezúttal is későn ébredt. Legéberebb ugyan a legkisebb ellenzéki párt volt, a Magyar Demokrata Fórum, amely javasolta az állampolgársági törvény módosítását, de 2003. november 3-án a magyarországi parlament elutasította a javaslat napirendre tűzését.

Közben összegyűlt a több mint negyedmillió aláírás a népszavazás kiírásáért, és 2004. szeptember 13-án a Magyar Országgyűlés egyhangú szavazással elrendelte az ügydöntő népszavazást arról, hogy kedvezményes honosítással juthassanak magyarországi állampolgársághoz a határon túli magyarok.

Időközben, 2004. július 9-én az MDF ismét benyújtotta törvénymódosító javaslatát, amely arról szólt, hogy az érvényben lévő állampolgársági törvény 4. par. 3. bek., – mely a kedvezményes honosítással kapcsolatos – úgy módosuljon, hogy azok a nem magyar állampolgárok, akik, a magyar jog szerint büntetlen előéletűek és nincs folyamatban ellenük a Magyar Köztársaságban büntetőjogi eljárás, honosításuk nem sérti a Magyar Köztársaság érdekeit, és a törvény alapján nem kötelesek tenni magyar nyelvű vizsgát az alkotmányos alapismeretekből, kérelmükre legyenek kedvezményesen honosíthatók, ha magukat magyar nemzetiségűnek vallják és felmenőjük magyar állampolgár volt.

A Magyar Országgyűlés két bizottságának (emberi jogi, valamint a rendészeti bizottságnak) utalta ki megtárgyalásra a Ház elnöke ezt a javaslatot. Az egyik nem vette tárgysorába, a másik nem tartotta általános vitára alkalmasnak a javaslatot. Ez, 2004 őszén történt, amikor várható volt, hogy az alkotmánybíróság ismét egyetért a népszavazási indítványba foglalt kérdéssel.

Ezt követően ebben az ügyben az a megfontolandó kérdés: ha az alkotmányos testületek nem akarják felülgyni a nemzetstratégiai szempontból fontos törvényalkotást, illetve az ezzel összefüggő törvények előkészítését, akkor ki a felelős a nemzetstratégiáért?

(Folytatjuk)

Magyar Szü, 2004. novemer 26.

IGEN-nel a félelem ellen

Interjú Hegedűs Zsuzsával – Részletek

Hegedűs Zsuzsa szociológus, francia–magyar kettős állampolgár, akit az 1990-es évek elejéről a „Tégy a gyűlölet ellen” mozgalom és kampány fő szervezőjeként és – azt gondolom – motorjaként ismerhettünk meg.

Cs. Á.: Ön az 1970-es évek óta igen sok időt töltött el, részben önszántából, részben aztán kényszerből Franciaországban, és francia–magyar kettős állampolgár.

Hegedűs Zs.: Azt szeretném mondani, hogy először is a kettős állampolgárság egy lehetőség és nem egy kötelezvény. Ez egy útlevél, ez pedig a II. kerületi Önkormányzat által – miután nekem Magyarországon van egy lakásom – kiállított tartózkodási engedély. Nem kötelező vele élni. Bármikor használhatja az ember. Én például azt hittem, hogy engem megfosztottak a magyar állampolgárságomtól. 1975-ben mentem el, 1981-ben francia állampolgár lettem, öt év után, és utána nem engedtek haza, hiába voltam francia állampolgár, nem kaptam vízumot sem, úgyhogy azt hittem, hogy amikor elítélték távollétemben másfél év felfüggesztettre és megfosztottak állampolgári jogaimtól – rosszul olvastam a papírt –, hogy az állampolgárságomtól is megfosztottak. Ez egyáltalán nem okozott problémát egészen 1988-ig, amikor nagyon sokat kellett hazajönnöm, mert az édesanyám beteg lett. De akkor viszont már simán lehetett jönni, vízum nélkül. Tehát én a francia útlevelemmel, majd az európai francia útlevelemmel, majd a francia személyi igazolvánnyal sétáfkáltam egészen 1994-ig, amikor abba a helyzetbe került a beteg édesanyám, hogy kényszeralbérlő lett, tehát kellett neki egy lakás. És kiderült, hogy francia állampolgárként a külföldiek kvótájában is nagyon komplikáltan tudok csak lakást venni, és akkor megkértem – a „Tégy a gyűlölet ellen” akkor volt csúcson – Göncz Árpádot, aki nagyon sokat részt vett ebben, tudna-e ebben az ügyben valamit tenni? Felhívott, és azt mondta, semmit nem kell tenni, sose fosztottak meg. Bementem, kiderült, hogy van személyi számom is, 1994-ben azt hiszem 1300 forintért megkaptam ezt az útlevelet. Most, amikor lejárt, és egy újat kellett váltanom sokkal komplikáltabban, akkor 4000 forintot kértek el. Ezzel az a lehetőség van meg, hogy először is szabadon mozoghatok.

Cs. Á.: Tehát magyarul nem igaz az, amit állítanak, hogy a magyar adófizetők pénzéből majd a beáramló hárommillió...

Hegedűs Zs.: Nem... Nem... Hiába van nekem most már – miután az édesanyám meghalt – egy saját tulajdonú lakásom Magyarországon, ahol állandóan be is vagyok jelentve, ettől még nekem szavazati jogom itt csak akkor lehetne, hogyha hivatalosan bejelentem Magyarországon is, Franciaországban is, hogy hivatalosan áttelepszem. Ami azt jelenti, hogy áthozom a bankszámlámat, és ott lemondok a választási jogomról, tehát ott visszaadom a választási igazolványomat, és itt szavazok.

Cs. Á.: Arról szólnak a cikkek, hogy ezzel a múlt fog visszajönni, és Horthy-korszak és revizionista...

Hegedűs Zs.: El fogjuk felejteni... És az általam egyébként nagyon sokra tartott – és nagyon sokszor egyet is értek vele – Fodor Gábor valami olyasmit írt a Népszabadságban, hogy a két IGEN az a múltra szavazás. Na most én azt gondolom, hogy a két nem a múltra szavazás, és az IGEN a jövőre szavazás. 2007-ben Románia, Horvátország és Bulgária Európa-tag lesz. Ami azt jelenti, hogy 2007-től a Romániában élő magyar állampolgárok román állampolgárokként akkor települnek át Budapestre, amikor akarnak vagy Berlinbe, vagy Londonba, ugyanúgy, ahogy ma mi, tehát a probléma megszűnik létezni. Senkinek nem lesz semmi baja attól, hogyha megadjuk a kettős állampolgárságot, az biztos. Akik ma nem teljes jogú állampolgárok, abszolút nem tehetnek arról, hogy nem teljes jogú állampolgárok. Nekünk csak szerencsénk volt, pontosabban a nagyszüleinknek vagy a dédszüleinknek volt szerencséjük. A kérdés a következő: Megvárjuk-e, hogy az Európai Unió fogja helyrehozni azt, amit szintén a nagyhatalmak tettek tönkre 84 évvel ezelőtt, vagy pedig kihasználjuk ezt a

lehetőséget, és mi magunk cselekszünk. És megtehetjük ezt két okból. Először is azért, mert semmibe nem kerül, és engem borzasztóan bánt, hogy ma a magyar miniszterelnöktől és a koalíciós pártoktól hallom azokat az érveket, amik ellen Franciaországban nagyon sokan felléptünk a bővítés kapcsán, hogy idezúdul a rengeteg lengyel, magyar, elveszi a munkánkat, lenyomja a béreket és kihasználja a szociális rendszerünket.

Május 1-je óta eltelt már több mint egy fél év, kétszázezren mentek át a közép-kelet-európai országokból a nyugati országokba, ebből 5 százalék magyar, ami azt jelenti, hogy tízezer magyar. Tehát ha már számolni akarunk, akkor a 800 000 magyarigazolványból legrosszabb esetben 800-an átjönnek, akik egyébként ma is átjöhetnek, de megalázó módon. Könyörögniük kell valami olyasmiért, amit ma mi – nem a magyar állam! – mi, magyar állampolgárok a szívünkben odaadhatunk nekik. Marad két közösség, a kárpátaljai és a vajdasági, akik még hosszán nem nagyon lesznek európai uniós tagok, viszont a legtörekényebb helyzetben vannak ma. A kérdés az az, hogy akarunk-e tenni egy gesztust, amitől minden vajdasági és minden kárpátaljai úgy érezheti, hogy többet nem kell félnie; nem azért, mert átjön, hanem mert a zsebében van ez az útleve, amivel... ami most történt nemrégiben... a Vajdaságban megvernek valakit, és nem akarja, hogy a gyereket még egyszer megverjék az iskolában, akkor nem kell kérni, könyörögni, meg kell hozni azt a borzasztó nehéz döntést, hogy mindent otthagya és idejön, de emelt fővel teheti. Hazamehet. Ugyanúgy, ahogy egy zsidó hazamehet Izraelbe. A második dolog, amiről ezzel kapcsolatban akarok beszélni, az az, hogy én egyszerűen nem hiszem el, hogy abban az országban, ahol én az életem egyik legszebb pillanatát éltem meg a román forradalom alatt, mert az anyu betegsége miatt véletlenül itt voltam, amikor azt mondták a televízióban, hogy nem tudják ellátni a romániai sebesülteket, mert nincs vér, akkor annyian mentek el – velem együtt – még aznap, hogy másnap azt mondták be, hogy ne jöjjön senki, mert már nincs tárolóhely. Akik a véruket hajlandók voltak adni, azoktól én azt kérném, hogy akárhogy gondolkodnak, december 5-én, mielőtt kirakják a csizmákat az ablakba, menjenek el szavazni, akkor is, ha más dolguk van, és amikor belépnek a szavazófülkébe, felejtsek el, amit mások mondtak, akár egyik oldalról, akár másik oldalról, akár okosok, akár buták, és kérdezzék meg saját maguktól azt az egy kérdést, hogy akarják-e, hogy másnap reggel az a sok-sok gyerek, aki a határon túl is kirakta a csizmáját, a Mikulás-csomagban azt az ajándékot találja, amit mi, magyar állampolgárok egyéni jogon adtunk nekik, hogy soha többet – ha IGEN-t mondunk erre a kérdésre –, soha többet, sehol, akárhol élnek, nem kell félniük, ha magyarnak érzik, tudják vagy ne adj isten vallják magukat. Ha ezért nem érdemes elmenni szavazni, és ha ezért nem érdemes IGEN-t mondani, akkor nem tudom, hogy miért kellett a rendszerváltás...

CSÚRI Ákos

Magyar Szó, 2004. november 26.

Káinok és Ábelek

Nehéz megtalálni a megfelelő szavakat azok után, hogy az ember végighallgatja a kormánypártok érveit, miért ne adjunk magyar állampolgárságot nemzetünk azon tagjainak, akik fölött a történelem vihara átsodorta Magyarország határát.

Nézzük, a Magyar Szocialista Párt a Szabad Demokraták Szövetségével karöltve mit is mond? Azért ne adjunk magyar állampolgárságot székelyföldi, felvidéki, délvidéki magyaroknak, mert az drága.

Azon túl, hogy éppen olyan hazugságokkal riogatják a honi választókat, mint amilyen a „23 millió román beözönlése” volt, még e gátlástalan hazudozásnál is riasztóbb az a gondolkodásmód, amiről ezek az állítólag rendkívül szolidáris, legújabbban a „nemzet” szó használatára is ráfanyalodó politikusok tanúbizonyságot tesznek.

December 5-én egy régi kérdésre kell válaszolnunk. Régebbi kérdésre kell felelnünk, mint Trianon problémája. Nem csupán nemzetfelfogásunkról fogjuk kiállítani a magunk bizonyítványát, hanem emberségünk próbája is ez, olyan általános érvényű emberi érték megléte vagy hiánya fog kiderülni azon a téli napon, ami annyira ősi, hogy a Biblia is nyomban az elején említi. „Tán őrizője vagyok én az én atyámfiának?” – teszi fel a hányaveti kérdést a testvérgyilkos Káin. És a válasz nem marad el. Igen, az ember – feltéve, hogy emberséges – őrizője atyjafiának. Szereti, segíti, vigyáz rá, felelősséggel tartozik érte. Hogy miért? A kormányzati magatartást látva kénytelenek vagyunk úgy elmagyarázni, mint egy hétévesnek.

Azon egyszerű oknál fogva, mert az ember társas lény. Ahhoz, hogy boldoguljon az életben, mások segítségére, támogatására, együttműködésére van szüksége. Ezért él az ember különböző szintű közösségekben, végső soron társadalomba szerveződve.

A nemzet is egy ilyen közösség, amelyet a közös kultúra, közös történelem, közös sors, közös nyelv fűz össze. Tagjai azért rokonszenveznek egymással, azért segítik egymást, mert hasonló értékeket tartanak fontosnak. Az egyetértés öröme, a megerősítés elégedettsége tölti el őket, ha felfedezhetik, hogy ami számukra fontos, az a másik számára is az. A nemzet értékközösség.

Éppen ezért hamis álláspont gazdasági érvekkel magyarázni, miért ne nyújtsunk kezet a határon túli magyarságnak. A kormányzat számára szemlátomást nem létezik értékközösség, csupán érdekközösség, hiszen anyagi érdekekre hivatkozva taszítanak el a határon túliakat. Vajon mi történt volna Németországgal, ha ilyen vezetői vannak a német újraegyesítés idején. Még ma is két Németország lenne. Pedig ott tényleges és igen súlyos költségek merültek fel a negyvenéves kommunizmus haladó vívmányaitól rombafejlesztett keleti régiók felzárkóztatásával. Ott egy fél országot kellett újjáépíteni! Németország nyugati fele mégis tudta, hogy ha az embernek a testvérét kell visszahoznia a bajból, csak egy gazember képes azon kalmárkodni, vajon megéri-e, vajon hány szelet kenyér jut neki aztán a vacsorához.

Magyarországot ezzel szemben sajnos olyan emberek kormányozzák, akik kiállnak ország és világ elé, hogy közölgjék, sokba kerülne könnyíteni a határon kívül rekedt milliók életén, túl drága lenne lehetőséget adni nekik, hogy valamivel nagyobb biztonságban élhessenek.

Hogy mi lett Káinnal? Tudta ő. Tudta, hogy jóvátehetetlen rosszat cselekedett. Tudta, hogy mert megölte testvérét, kivetí magából a nemzetsége, hogy átkozott lesz, akinek többé nincs barátja, s egész életében hordoznia kell magán a testvérgyilkosság bélyegét. A magyar kormányzó erők megtették a maguk felhívását: hagyjuk magukra Ábeleinket a rengetegben. Rajtunk áll, hogy csatlakozunk-e a Káinokhoz vagy határozottan odalépünk és emberséges döntést hozunk december 5-én!

ZSIGRI István

Magyar Szó, 2004. november 26.

Határtalan összefogás

Az adaiak a magyarországi testvérvárosok támogatását kérik a december 5-i népszavazáson

Hétfő este az adai városházán megbeszélést tartott Ürményi Ferenc községi elnök, László Gizella és Micsiz Attila tartományi küldött, a Magyarok Világszövetsége JOT, a Jugoszláviai Kékkereszt Egyesület, a Házas Hétvégések csoportjának, valamint a VMSZ, a VMDP, a VMDK, a KDEM helyi szervezeteinek képviselői. A találkozón a december 5-i szavazásról és a kettős állampolgárság kérdésköréről tárgyaltak. A megbeszélés után közös nyilatkozatot fogadtak el, melyben kérik a magyarországi testvérvárosok: Budapest XI. kerület, Makó, Nemesnádudvar és Bogyiszló polgármestereinek és lakosainak támogatását a kettős állampolgárság lehetőségének megteremtéséhez. A nyilatkozat egy-egy példányát már tegnap délelőtt elküldték a magyarországi testvérvárosok polgármestereinek.

A civil szervezetek és magyar pártok helyi képviselői egy közös felhívást is megfogalmaztak, melyben felkérlik a községünkben élő, szavazati joggal rendelkező magyar állampolgárokat, hogy december 5-én vegyenek részt a szavazáson, és szavazzanak igennel a határon túli magyarok kettős állampolgárságára. Emellett kérik a község minden lakosát, hogy szólítsa fel Magyarországon élő rokonait, barátait, ismerőseit, hogy támogassák a határon túli magyarok kettős állampolgárságra vonatkozó óhaját.

Csin.

Magyar Szó, 2004. november 26.

Folytatódik a riogatás

Minden nap két kérdés

Az MSZP a december 5-i népszavazással kapcsolatos kérdésekre vár választ

Az MSZP a népszavazásig minden nap két kérdést tesz fel, hogy segítse az állampolgárokat a döntésben -- mondta Lendvai Ildikó, az MSZP frakcióvezetője csütörtökön Budapesten sajtótájékoztatón.

Az MSZP abban segíti az állampolgárok felelős döntését, hogy "mindennap két, a népszavazás kérdésével összefüggő, azt világossá tevő, konkrét kérdést" tesz fel az állampolgároknak -- közölte a politikus, hozzátéve, hogy a választ sms-ben és a párt honlapján várják.

A ma feltett két kérdés: Támogatna-e egy olyan döntést, amely a határon túli magyarok szülőföldön boldogulása helyett elvándorlásukat ösztönözné? Elégedett-e Ön a magyar egészségüggyel?

A magyar egészségügyi miniszter a népszavazási igen következményeiről

Amennyiben 2 millió 10 ezer állampolgár a népszavazáson igennel válaszol a kórházprivatizációval kapcsolatos kérdésre, akkor december 5-e után az állami és önkormányzati tulajdonú egészségügyi intézményeket nem lehet magánosítani, valamint az Országgyűlésnek lépéseket kell tennie a már privatizált intézmények visszaállamosítására -- mondta csütörtöki sajtótájékoztatóján az egészségügyi miniszter, miután egyeztetett a háziorvosi és gyógyszerész szakma érdekképviselőivel.

Rácz Jenő elmondta: az igen többsége esetén a közfinanszírozásba bevont szolgáltatók köre sem terjeszthető tovább a magánszférába.

Hangsúlyozta: az előzetes adatok szerint több száz milliárd forintba kerülne az ágazatnak a már privatizált intézmények állami vagy önkormányzati tulajdonba vonása. Ezen összeg hatása a fejlesztésekből való kiesés miatt akár 1000 milliárdos nagyságrendűre is tehető -- fűzte hozzá.

Mint mondta, a lakosság ebben az esetben saját pénzéről is dönt a népszavazáson. Leszögezte, hogy a kormány és a parlament nem kérdőjelezheti meg a népszavazás végeredményét, így a többségi véleménynek megfelelő döntést végre fogja hajtani. Rácz Jenő elmondta, hogy az igen többsége esetén az Országgyűlésnek minden olyan törvényt módosítania kell majd, amely a népszavazási végeredménnyel ellentétes -- így az alkotmányt, az önkormányzati törvényt, az államháztartásról szóló törvényt, az egészségügyi törvényt, valamint a finanszírozás-szabályozásról szóló jogszabályokat is.

Magyar Szó, 2004. november 26.

Pokorni: A népszavazás a határon túli magyarokról szól

A Fidesz alelnöke szerint világosan érzékelteni kell, hogy december 5-én a kettős állampolgárságra vonatkozó népszavazás a határokon túli magyarokról szól. Világosan érzékelteni kell, hogy december 5-én nem a Fideszről és nem az MSZP-ről szavazunk, és nem is a hatalomról, hanem a határokon túli magyarokról -- hangsúlyozta. Megítélése szerint ez egy olyan kérdés lehetne, s talán lesz is "amelyben az egyébként egymással számos kérdésben vitatkozó polgári oldal és baloldal képes lenne összefogni", sőt szerinte a baloldal sem utasítja el egyértelműen az állampolgárság megadását. "A szívük mélyén szeretnének igennel szavazni, s azt sokan ki is mondják" - mondta, példaként említve Németh Miklós egykori miniszterelnököt és Pozsgay Imrét. A Fidesz alelnöke hangsúlyozta: nem hiszi, hogy a kettős állampolgárság kérdésében a jobb- és baloldal mentén "hasadnak meg a dolgok", mert ez olyan ügy, amelyben "kezet kell nyújtanunk a baloldaliaknak, s azoknak, akik egyébként más tekintetben a szocialistákkal szoktak egyetérteni".

"Úgy gondolom, hogy az összefogás, a szolidaritás fontos érték a baloldal számára is" -- tette hozzá Pokorni Zoltán.

Elmondta azt is, nem tudja, "mitől félnek a szocialisták, ugyanis nem tudunk semmit rájuk erőszakolni, hiszen kétharmados törvényekről van szó; az állampolgári és a választójogi törvény kétharmados". Rámutatott: az ellenzék nem tehet olyat, amibe az MSZP nem megy bele, s a szocialisták sem tehetnek olyat, amit a Fidesz nem fogad el. "Mindenképpen megállapodásra vagyunk ítélve" -- tette hozzá.

A Fidesz alelnöke attól tart, hogy a határon túli magyaroknak azt mondják majd az adott országban a többségi politikai szervezetek, hogy "jobb lenne, ha egy kicsit befognátok a szátokat, csendben maradnátok, mert nem kelletek otthon sem".

Magyar Szó, 2004. november 26.

Nyújts feléje védő kart

Maradt a hörcsögmentalitás, amely mindent pénzben mér

Neves anyaországi személyiségeket -- művészeket, tudósokat, sportolókat, a közélet szereplőit -- kérdezte a Magyar Szó a kettős állampolgárságról az országot megosztó referendum előtt. Hogyan fognak szavazni, és mi vezérelti őket döntésükben. Válaszaikat folyamatosan ismertetjük lapunk Kitekintő rovatában.

Ákos, előadóművész

A december ötödiki népszavazással önmagáról mond véleményt az anyaország magyarsága, számomra ezért is nagyon fontos, hogy milyen eredmény születik. A lényegi választ egy kicsit messzebből kell kezdenem. Gyerekkorom óta a versek bűvöletében élek, a magyar költészet sok szép darabját tudom kívülről. Latinovits Zoltán úgy mondott verset, hogy 28 évvel a halála után is hozzá mérnek mindenkit, aki ebbe a műfajba belefog. Ő mondotta egyszer, hogy csak a költők ostromozó szavára hallgassunk, mert az ő szavuk az igazság, mert csak ők tudnak arról, mi volt és mi közeleg. Ha ma egy hazafias Vörösmarty- vagy Petőfi-verset elszaval az ember, döbbent arcok néznek vissza rá: százötven éves költemények szólnak a máról! Minden vers egy kisebb forradalom, ha ma születnének ilyen írások, nemigen kapnának helyet a kortárs irodalmi lapok legtöbbszörében. Babits vallásos költészetét kiröhögnék a posztmodern szerkesztők, Ady hamar megkapná, hogy kirekesztő. Vörösmartytól meg elhatárolódnának a gyakori elhatárolódók, mert Liszt Ferencnek írott költeményében arra kéri a halhatatlan lelkeket, hogy hozzanak áldást a magyar hazára, de szórjanak átkot az árulókra. Ahogy a költészetre való fogékonyságot, úgy a hazafiságot is kiiktatták a mai ember életéből a ravasz manipulátorok. Maradt a hörcsögmentalitás, amely mindent pénzben mér, a sikert is, a szerelmet is, az eszmét is. Ezt tragikusnak találom. Meggyőződésem, hogy a klasszikus magyar költészet minden nagy alakja -- kivétel nélkül! -- igennel voksolna a kettős

állampolgárságra. Persze nem mindegyikük szavazhatna, ha ma élne, mert ma nem lennének mindannyian magyar állampolgárok... Nos, egyéb okok mellett ezért szavazok én is igennel.

s-K

Magyar Szó, 2004. november 26.

Megszólalási lehetőséget

Patrubány műsoridőt kért a népszavazási kampány utolsó hetére

A Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnöke a kettős állampolgárságról szóló, közelgő népszavazásra való tekintettel a jövő héttől öt napon át napi egy óra műsoridőt kért az MVSZ csütörtöki rendezvényén megjelent médiumok képviselőitől.

Patrubány Miklós kifejtette azt az elképzelését, miszerint minden nap főműsoridőben egyórás vitaműsort sugároznának a médiák. A moderátort és a vita egyik résztvevőjét az MVSZ adná, további két vitapartnert pedig a különböző véleményen levő pártok.

Kondor Katalin, a Magyar Rádió elnöke azt mondta: nem tudja elképzelni, hogy minden nap egy órát biztosítana a rádió, de felajánlotta, hogy a Krónika Háttér című műsora egy alkalommal megszólalási lehetőséget adna.

A Duna Tv képviselője is úgy nyilatkozott, hogy csak egy műsor keretében tudna időt biztosítani a világszövetségnek. Felajánlotta, hogy a Régiók című műsorába meghívja Patrubány Miklóst.

Gajdics Ottó a Hír Tv képviselőjében elmondta, hogy most is sugároz a televízió olyan politikai hirdetést, amiben az MVSZ a népszavazási részvételre buzdít.

A Magyar Televíziót egy riporter és egy operatőr képviselte a rendezvényen, a riporter a kérdés továbbítását vállalta.

Patrubány Miklós köszönetet mondott a Magyar Rádiónak és a Hír Tv-nek, hogy eddig is lehetőséget biztosítottak arra, hogy közérdekű közleményeik elhangozhassanak. Az MVSZ elnöke a továbbiakban arra kérte a televíziókat, hogy sugározzanak olyan, 20--30 másodperces klipeket, amelyek nem az "igen" vagy a "nem" szavazatra buzdítanak, hanem arra, hogy az emberek vegyenek részt a népszavazáson december 5-én.

Fidesz: Gyurcsánynak üzleti haszna származott a szocialista kampánykiadványból

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök számára üzleti hasznót jelent, hogy a szocialista párt kampánykiadványa, a Felelős döntés egy székelyudvarhelyi nyomdában készült -- mondta Sziijártó Péter fideszes képviselő csütörtöki budapesti sajtótájékoztatóján a Heti Világgazdaságban megjelentekre hivatkozva.

Gyurcsány Ferenc cége, az Altus Befektetési és Vagyonkezelő Rt. 75 százalékban tulajdonos

a Béta-Roll Hengergumizó Rt.-ben, amely 100 százalékos tulajdonosa a székelyudvarhelyi Beta-Roll Srl.-nek, amely kapcsolatban áll azzal a székelyudvarhelyi nyomdával, amely a határon túli magyarok kettős állampolgársága elleni voksolásra felhívó kampánylapot készíti - mondta a fideszes politikus.

Jóllehet Gyurcsány Ferenc az Altus Befektetési és Vagyonkezelő Rt. napi irányításban nem vesz részt, de cégét nem is adta el -- mondta Szijjártó Péter.

A Béta-Roll Srl. olyan gumihengerek előállításával foglalkozik, amelyek a nyomdaiparban használatosak, és így szállítói kapcsolatban van a székelyudvarhelyi nyomdával -- közölte. A nyomdában dolgozók tájékoztatása szerint a Béta-Roll Srl.-nek többmilliós megrendelést adott a székelyudvarhelyi nyomda. A Felelős döntés című újság nyomtatásához 120--130 darab hengerre van szükség -- mondta a politikus.

Szijjártó Péter közölte: a szocialista párt azért nyomtatja a kampánylapot Székelyudvarhelyen, mert Erdélyben olcsóbb elkészíttetni azt.

"Sokan felháborodásuknak adtak hangot, hogy erdélyi magyar emberek közreműködésével kell készülnie egy olyan kiadványnak, amelyet aztán a készíttető itthon arra használ fel, hogy éppen öellenük, a kettős állampolgárság megadása ellen kampányoljon" -- tette hozzá.

Magyar Szó, 2004. november 26.

Kövér: Az MSZP a Fidesztől félti a szavazókat

Kövér László szerint az MSZP kettős állampolgársággal kapcsolatos riogatása nem a határon túliakról szól, sokkal inkább a Fidesztől féltik a bizonytalan szavazókat, jelentette az MTI. Az MSZP kampánya azt sugallja, "hogy a Fidesz akarja tönkretenni az ország gazdaságát, szociális ellátórendszerét azzal, hogy a határon túli magyarok állampolgársága mellé áll" -- fűzte hozzá a Fidesz választmányi elnöke az "Útlevel Európához" című győri rendezvényéhez kapcsolódó szerdai sajtótájékoztatón.

Magyar Szó, 2004. november 26.

Moldovaiak román útlevelemel

Egy év alatt megkétszereződött a kettős állampolgárságú moldovaiak száma

Egy év leforgása alatt megduplázódott azoknak a moldovai állampolgároknak a száma, akik román útlevelet szereztek -- írta csütörtöki számában a Kolozsváron megjelenő Krónika. Az erdélyi magyar közéleti napilap a román belügyminisztérium sajtóosztályától kapott adatokat idézve rámutatott: 2004 szeptemberéig 53.429 moldovai-román állampolgár számára állítottak ki román útlevelet. Az egy évvel korábban feltett hasonló kérdésre a minisztérium 27.253 román útlevelet szerzett moldovai-román kettős állampolgárról számolt be. A minisztériumi sajtóosztály első ízben adott tájékoztatást az Ukrajnából visszahonosított románokról -- írta az idézett erdélyi magyar napilap, amely hivatalos román források alapján azt is közölte, hogy az ukrán-román állampolgárok közül 2641-en szereztek román útlevelet is.

"Ez utóbbi adat arról árulkodik, hogy Romániát nem zavarja a tény, hogy Ukrajna alkotmánya tiltja a kettős állampolgárságot. Észak-Bukovina lakói a tilalom ellenére is igénylik és megkapják a román állampolgárságot, valamint a vele járó útlevelet, amely vízummentes beutazást biztosít számukra az Európai Unió országaiba. A Krónika rendelkezésére bocsátott adatokból azonban az is kiderül, hogy az ukrán-román és moldovai-román kettős állampolgárok több mint fele romániai lakcímet íratott az úti okmányba" -- írta az idézett kolozsvári lap, hangoztatva ugyanakkor, hogy sok az ellentmondás a hivatalos román források adatai között. A román belügyminisztérium tavaly augusztusban például arról tájékoztatott, hogy nyilvántartásaiban 93.342 moldovai-román kettős állampolgár szerepel. Az akkori közlés szerint az elutasított és a jóváhagyott állampolgársági kérvények összege egyenlő a benyújtott kérvények számával. Ez a helyzet viszont látványosan ellentmond az újabban a kettős állampolgárság ügyeinek kezelésével megbízott román igazságügyi tárca közlésének, miszerint jelenleg is többéves kérvények tízezrei várnak elbírálásra.

A Krónika értesülései szerint a vasárnapi romániai választások alkalmával több ezer kettős állampolgárságú moldovai szabadon szavazhat a moldovai román diplomáciai képviselőket. A tavaly májusban módosított román állampolgársági törvény szerint azok a volt román állampolgárok és másodfokig terjedő leszármazottjaik, akik 1989. december 22-e előtt nekik nem felróható okokból veszítették el román állampolgárságukat, vagy akaratukon kívül vonták azt meg tőlük, kérésükre visszakaphatják a román állampolgárságot. Emellett megőrizhetik az idegen állampolgárságot, és megőrizhetik külföldi állandó lakhelyüket, vagy áthelyezhetik azt Romániába -- írta a Krónika.

Magyar Szó, 2004. november 27-28.

A kettős állampolgárság igénye

Az Európai Unió mindinkább államalakulattá változik, s a magyarság túlnyomó része ismét egy országban él majd. Egy, számára felettébb tágas hazában, amelyen belül a nemzet kisebb-nagyobb része vándorolni fog a jobb kereset csábításának engedve, s időnként megtér majd, s le is telepedik szűkebb hazájában, amelyet mindinkább a létező Magyarország képében fog felismerni, miközben az eddiginél nagyobb arányban olvad majd be Európa-szerte más nemzetekbe. De egy-egy szakma művelői közül jobb kereset reményében Magyarországra is vándorolni fognak az Európai Unió más-más országaiból, akik közül sokan beolvadnak majd a magyarságba, sokan meg idővel visszatérnek saját szűkebb hazájukba. Nemcsak magyarok élnek majd szerte az Európai Unióban, hanem „idegenek” is szerte Magyarországon. Ez lesz az élet rendje mindannyiuk számára. Ha a magyarság ezzel ellenkező politikát folytatna, az drága politika lenne, és csekély lenne a fogamatja.

Ezért elérkezett az idő, hogy a magyarság új nemzetpolitikát dolgozzon ki magának. Szerintem nem célszerű továbbra is azt a politikát erőltetni, amely szerint a határon túli magyarságnak mindenáron szülőföldjén, a szomszédos országokba szakadt egykori magyar szállásterületeken kell megmaradnia és boldogulnia. A magyarság képtelen „belakni” a hajdan volt szállásterületeit. Létszáma és arányszáma minden egykori szállásterületén évtizedek óta rohamosan csökken. A magyarországi magyarság számára a szomszédos országokba szakadt szállásterületek majd egy évszázada nem jelentenek már kirajzási célpontot. És ezután sem számíthatunk arra, hogy majd azzá válnak. Az ott maradás erőltetett politikája túlságosan nagy árat követel mind Magyarországtól, mind az elszakadt szállásterületeken maradó, s azt

ábrándosan hazafias cselekedetnek, sőt olykor hazafias érdemnek tekintő magyarságtól. Meg kell barátkozni a valószínűséggel, hogy távlatban a magyarság együttesen jól elférne egy fejlődésében új lendületet vevő, létező Magyarországon. Miként a németiség is felfogta, hogy bőven elfér a kisebbre zsugorodott, létező Németországban.

Szerintem a jövőben nemzetpolitikaként célszerű volna párhuzamos utat járni: részint lehetőséget teremteni arra, hogy a hajdani szállásterületeken megrögzötten maradni óhajtó, mindinkább fogyatkozó magyarság méltányos, de szerény keretek között megőrizhesse nemzeti létét, részint viszont szervezett formában lehetővé tenni, hogy a hajdani szállásterületeket mind nagyobb számban elhagyni kívánó magyarság jó eséllyel szerencsét próbálhasson a létező Magyarországon. Ez a nemzetpolitika azt is jelentené, hogy a létező Magyarország mint állam lemondana arról a foszladozó ábrándról, miszerint, ha a szomszédos országokba szakadt magyar nemzeti közösségek politikai súlyára támaszkodva befolyást gyakorolhat az illető országok állampolitikájára, akkor regionális hatalommá válhat a Kárpátok menti térségben. Minél előbb ráébredünk, hogy Magyarország az Európai Unió keretében ily módon nem vívhatja ki magának a keleti peremvidék regionális hatalmának rangját, annál előbb összpontosíthatjuk mindmáig szétforgácsolt energiáinkat arra, amit közös érdekünként még felismerhetünk: a létező Magyarország felvirágoztatására az Európai Unió keretében.

A magyarországi, a szlovákiai és a szlovéniai magyarság máris az Európai Uniót tekintheti tágabb hazájának. Valószínűnek látszik, hogy három éven belül a romániai magyarság is csatlakozhat hozzájuk. Nemrég a horvátországi magyarság számára is megnyílt a csatlakozás távlata. Miután a schengeni határok teljes szigora Magyarország és Románia, később már Horvátország határain is érvényesül majd, huzamosabb időre csak a szerbiai és az ukrainai magyarság reked majd az új közös hazán kívül. Az tehát a kérdés, vajon a létező Magyarország tehet-e valamit annak érdekében, hogy a szerbiai és az ukrainai, netalán a horvátországi magyarság felzárkózási esélyei – a nemzet többi részéhez képest – ne csorbuljanak jóvátehetetlenül. Annál is inkább, mert mind a szerbiai, mind az ukrainai magyarság önhibáján kívül került mai, áldatlan helyzetébe.

Szerintem a szerbiai és az ukrainai magyaroknak alanyi alapon nyújtandó kettős állampolgárság enyhíthetné a felzárkózási esély nemzeten belüli kettészakadását. Nem a külső országokba szakadt magyarság általános szükséglete e pillanatban a kettős állampolgárság. Az Európai Unión belül élő magyarság számára a létező Magyarország minden tekintetben elérhető célterületté válhat. Szerbiában a munka- és az életminőség zuhanása óhatatlanul vándorlásra készíti az ifjabb nemzedék magyarjainak kötelekeket bontani kész részét. Senki sem kívánhatja tőlük, hogy elfecséreljék az életüket, ha másutt emberséges életet teremthetnek övéik számára. Kettős állampolgárság híján megtörténhet, hogy a szerbiai magyar fiatalok kivándorlási súlypontjává – a hatvanas éveket követő évtizedek mintájára – ismét Kanada és Ausztrália válik, ahol egy-két évtizeddel ezelőtt tömegesen gyökeret vert rokonok és ismerősök támaszára számíthatnak.

Fontos volna, hogy a szerbiai és az ukrainai magyarok ne háríthassák felzárkózási lehetőségük javításának a költségeit a magyarországi honpolgárokra. A méltányosság azt kívánja, hogy csak olyan magyarországi állampolgárságra tartsanak igényt, amely nem vonja maga után a szavazásra, az egészségvédelemre, a nyugdíjra, más szociális juttatásra való jogot, és a letelepedés terén sem károsítja meg a magyarországi adófizetőket.

A szerbiai magyarok szempontjából nagy kárnak tartom, hogy a magyarországi állampolgárok népszavazáson döntenek el a kettős állampolgárság ügyét. Ez így elhamarkodott dolog. Türelmesen kellett volna még az egyetértést egyengetni, előkészíteni. Szerbiában csaknem mindenki, aki akar, hivatalos úton kaphat kettős állampolgárságot. A szerbek közül számtalan embernek van szerbiai állampolgárságon kívül boszniai vagy horvátországi állampolgársága is. A szerbiai bosnyákok bármikor folyamodhatnak boszniai állampolgárságért is. A szerbiai horvátoknak ahhoz, hogy horvátországi állampolgárságot kapjanak, elég írásban bizonyítaniuk, hogy horvát nemzetiségűek. A szerbiai szlovákok közül számtalanon rendelkeznek szlovákiai állampolgársággal. A szerbiai románok is fennakadás nélkül hozzájuthatnak romániai állampolgársághoz. És ebből egyik ország sem csinál kérdést. Mit jelentene a szerbiai magyarok esetében, ha a magyar állampolgárok netalán többségükben nemmel voksolnának a népszavazáson? Maradnánk egyetlen nemzeti közösség Szerbiában, amelynek tagjaitól az anyaország megtagadta a pusztán kettős állampolgárságot? Túloznának-e azok, akik azt mondanák erre, hogy nem kellünk nekik a saját portájukon?

Ezt a rizikót, esetleges traumát szerintem el kellett volna kerülnünk.

MAJOR Nándor

Magyar Szó, 2004. november 29.

Magyarnak maradni

Hódmezővásárhelyen a kettős állampolgárságról tanácskoztak – A kérdéssel kapcsolatban a határon túli magyarok képviselői

nyilvános tévévitára hívják Gyurcsány Ferenc miniszterelnököt

Szombaton délelőtt Hódmezővásárhely patinás városházán Magyarnak maradni elnevezéssel tartottak tanácskozást. A Hősi Emlékművek Ápolásáért Alapítvány, a Hódmezővásárhelyi Történelmi Társaság és Hódmezővásárhely megyei jogú város önkormányzata hívta meg a felvidéki, délvidéki és erdélyi magyarság képviselőit, hogy együtt mutassanak rá a december 5-ei, a kettős állampolgárság intézményének bevezetéséről szóló népszavazás óriási jelentőségére, a 84 évvel ezelőtti trianoni diktátum nyomán szétszabdalt nemzet újraegyesítésének történelmi esélyére.

Elsőnek **dr. Kószó Péter**, Hódmezővásárhely alpolgármestere köszöntötte a vendégeket: **ft. Tőkés Lászlót**, a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület püspökét, **Szabó Árpádot**, az Erdélyi Unitárius Egyház püspökét, **Duray Miklóst**, a Szlovákiai Magyar Koalíció Pártja alelnökét, **Ágoston Andrást**, a VMDP elnökét, **Juhász Attilát**, Zenta polgármesterét, **Bognár Leventét**, Arad alpolgármesterét, **Balogi Andrást**, Torontálvásárhely (Debeljača) tanácselnökét, valamint a székelyföldi Bereck küldöttségét és a konferencia többi vendégét.

Bevezetőjében **dr. Lázár János**, Hódmezővásárhely polgármestere a magyarság sorskérdéseiről beszélve felvetette, hogy:

– Mit jelent magyarnak lenni 2004 után, mit jelent majd a kárpát-medencei magyarságnak az új Magyarország, az új köztársaság? Mit jelent magyarnak lenni, és hogyan lehet magyarnak maradni a XXI. században? Most már független nemzeti válaszokat kell adni ezekre a kérdésekre. Nem véletlenül fordultunk azokhoz, akik nálunk hitelesebben, objektívebben, érthetőbben tudják kifejezni ezeket a gondolatokat, megadni a kérdésekre a válaszokat.

Teleki Pál a múlt század harmincas évei közepén foglalkozott a magyarság sorskérdéseivel, akkoriban írta, hogy a XX. századnak, majd az azt követő századoknak nem kvantitásról, hanem a minőségről kell szólnia, nem az ember pénzben mérhetőségéről, hanem az emberi minőségről, az emberi értékekről kell szólnia. Vajon december 5-én nem ez lesz-e a kérdés, számokban mérjük-e az embert, vagy emberi méltóságról, az emberi minőségről mondunk-e véleményt. Számokban mérjük-e magunka, a kvantitás uralkodik-e a magyar lélekben, vagy a minőség uralkodik a Kárpát-medencében? Csak rajtunk múlik, és ez már túlnő egy törvényalkotási kérdésen, ezt már a magyaroknak maguknak kell eldönteni – mondta többek között a vásárhelyi polgármester.

Tökés László kiemelte, hogy a kettős állampolgárság nemcsak az anyaországgal kapcsolna össze bennünket, hanem a többi utódállam magyarságával is. December 5-e Trianon következményeinek elmélyítését vagy a jóvátétel kezdetét jelentheti. 84 év után első ízben van lehetőség nemet mondani Trianonra. Az igen ezúttal a mindörökké jelentheti. A Magyar Állandó Értekezleten 12 igen és 2 nem volt, a határon túliak már igent mondtak, letették a voksukat. Tizenöt éve Temesváron elkezdődött a román rendszerváltás, akkor együtt volt a nemzet, most nyilatkozhatna meg újra a magyar nemzet, mint ahogyan tette 56-ban és 89-ben. A temesvári események 15. évfordulóján ugyanazt kell tenni, nem kardot kell rántani, most elégséges az IGEN. Ezt kéri tőlünk a haza és a nemzet.

Minden olyan ország vagy nemzet elpusztul, amely meghasonul önmagával.

Meghasonulásban leledzik-e tovább Árpád-háza népe, vagy tudja, mit kell cselekednie? Ma nem a külső országpusztítók rombolnak, hanem mi tetézzük a külső csonkítást öncsonkítással, önsorsrombolással. Minden egészséges magyarnak tudnia kell, hova tartozik; már a természetes, ösztönös önvédelemre is képtelenné váltunk volna?

Feladta a leckét az amúgy szerencsétlen kezdeményezés. Az Országgyűlés egymaga is elvégezhetné volna a feladatot. Ha alulmaradunk a megmérettetésben, annak következményei kiszámíthatatlanok. Másodrendű polgárok voltunk eddig is, odahaza autonómiáért küzdünk, ideát pedig egyenrangúak akarunk lenni, legalább itt ne legyünk kisebbségben. Rohamosan fogy nemzetünk, csak komoly jövőkép fordíthatja meg a pusztulási folyamatokat. Ezen a kis Magyarországon a sor, hogy kimondja az IGENT, és ismét naggyá legyen – üzent a nemzetnek a királyhágómelléki püspök.

Duray Miklós felszólalásában elemezte az állampolgársági jogra vonatkozó törvényes változásokat az anyaországban egészen 1879-re visszamenőleg, amikor az állampolgár kifejezés először jelent meg a törvényekben. Az erre való jog kisebb változásokkal gyakorlatilag minden magyart megilletett egészen az első kommunista alkotmányig, 1948-ig.

Ez a diszkriminatív törvény lényegében csak 2001-re változott meg, mindössze annyira, hogy kedvezményesen lehet honosítani a külhoni magyarokat.

Szabó Árpád püspök szerint a nemzet olyan élőlény, melynek testét megtépázták a történelmi viharok, de itt az alkalom a tartós gyógyulásra. A felelősségvállalás nagysága tesz naggyá minden embert. A történelmi felelősségvállalás pillanatait éljük.

Ágoston András többek között elmondta, hogy már 1996-ban kérték a vajdasági magyarok a kettős állampolgárságot. Magyarországnak a fenntartható fejlődéshez az EU-ban szüksége van a Kárpát-medencében rejlő belső nemzeti tartalékokra.

Juhász Attila kiemelte, hogy a vajdasági pártok teljes egységben léptek fel a kettős állampolgárság ügyében. Odahaza minden lehetséges eszközzel harcolunk magyarságunkért, de ez nem elég a megmaradáshoz. Azt veszítjük el igazán, akiről vagy amiről mi magunk mondunk le. Ha az anyaország lemond rólunk, felgyorsulhat a vajdasági magyarság már így is vesztes fogyatkozása, beolvadása.

Bognár Levente kihangsúlyozta, hogy az anyaországbeli magyaroknak nem kell félnie a határon túli nemzettársaiktól, nem fognak tömegesen Magyarországra költözni. Nagy elégtétel lenne a romániai magyarságnak már az is, ha magyar állampolgárként halhatnának meg szülőföldjükön.

Balogi András Torontálvásárhely képviselőjében a közös gyökerekre hívta fel a figyelmet, mert ez a település példája is igazolja, hogy milyen szorosak a szálak az anyaországgal. Annak idején 1794-ben Hódmezővásárhelyről és környékéről felkerekedett 214 földműves család, és Nándorfehérvár alatt telepedtek le, közösséget alapítottak Torontálvásárhely néven.

A Magyarok maradási tanácskozás résztvevői nagy tapsal köszöntötték Hódmezővásárhely közgyűlése döntéséről szóló bejelentést, miszerint a közgyűlés csütörtöki ülésén ellenvetés nélkül szavazta meg Zenta és Torontálvásárhely testvértelepülések kettős állampolgárság támogatására vonatkozó kérelmét.

GERGELY József

Magyar Szó, 2004. november 29.

A Fidesz bocsánatkérésre szólítja fel Gyurcsányt

Mert elhalasztotta a magyar--román szociális egyezmény aláírását

A Fidesz felszólítja Gyurcsány Ferenc miniszterelnököt, hogy kérjen bocsánatot a magyarországi választóktól, illetve a határon túli magyaroktól, amiért egy "hazug kampány" érdekében elhalasztotta a szociális egyezmény aláírását Romániával -- közölte a képviselőcsoport vezetője tegnap Budapesten.

A politikus bemutatta a Fideszhez eljutott, a létrejött magyar--román megállapodáson alapuló

kormányelőterjesztés tervezetét, amely "világosan cáfolja" azt az állítást, hogy Magyarországnak kellene fizetnie a határon túlról áttelepülők nyugdíját.

Áder János közölte: diplomáciai információik szerint a magyar--román megállapodás aláírására december 6-án, egy nappal a határon túli magyarok kettős állampolgárságról szóló népszavazás után kerül sor. Az egyezmény rögzíteni fogja, hogy az áttelepülők nyugdíját a román társadalombiztosítás fizeti, illetve ez vonatkozik a sürgősségi egészségügyi ellátásra is -- mondta Áder János. A frakcióvezető kifejtette, hogy a jelenleg még hatályos, 1961-ben aláírt magyar--román megállapodás felülvizsgálatát az Európai Unió is kérte.

A Fidesz információi szerint már a nyáron alá lehetett volna írni az új megállapodást, de a magyar kormány, a románnal ellentétben, halasztani kívánta azt "a riogató kampány" érdekében -- mondta Áder János. Hozzátette, hogy a kormány sok százezer határon túli nyugdíjas áttelepülésével és emiatt sokmilliárd forint kiadással fenyegetett.

Ez a magatartás "önző, kisszerű, pitiáner" -- jelentette ki Áder János. Az említett "riogató" először megfogalmazó Lendvai Ildikó szocialista frakcióvezető mellett Gyurcsány Ferencet tette felelőssé a történetekért.

Németh Zsolt, a Fidesz országgyűlési képviselője a héten a parlament elé kerülő szülőföld csomagot "kampányízű szemfényvesztésnek" nevezte. A program a kettős állampolgárság "kiváltására" irányul, ezért a Fidesz semmiképpen nem tudja támogatni, bár a határon túli magyaroknak előírányzott magyar útlevél jó iránynak tartja, de "az útlevél nem ér semmit állampolgárság nélkül" -- mondta. (MTI)

Magyar Szó, 2004. november 29.

Nemzeti radikalizmus és hazafiság

Gyurcsány Ferenc a honi állapotokról

Ma a nemzeti radikalizmus és a bátor hazafiság küzd egymással -- jelentette ki a magyar kormányfő az MSZP baloldali tömörülésének budapesti tanácskozásán tegnap. Aki azt állítja, hogy Magyarországon egy nagy nemzeti kérdés van, az nem mond igazat. December 5-én nemcsak a szavazólapon szereplő kérdésre kell választ adni, hanem többek között arra is, hogy lesz-e elegendő munkahely, vannak-e még szegénységben élők, tisztességes nyugdíjból élnek-e az idősek, csökkentek-e a társadalmi különbségek, és a dilemmákat a politikai erők meg tudják-e oldani az arra hivatott intézményekben -- mondta Gyurcsány Ferenc.

Ezekre a kérdésekre a parlamentben kell választ adni, és nem az utcán -- tette hozzá. "A mi tisztességünk próbáját nem Orbán Viktornak hívják" -- mondta a kormányfő, aki közölte: elfogadja a határon túli politikusok nyilvános vitára szóló kihívását. Tőkés László, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke, Duray Miklós, a Szlovákiai Magyar Koalíció Pártjának elnöke és Ágoston András, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke szombaton jelentette be, hogy nyilvános televíziós vitára hívja a határon túli magyarok kettős állampolgársága ügyében a miniszterelnököt. A vitán valóban elválhat a szenny a víztől, és kiderül az is, mi a szenny, és mi a víz -- mondta Gyurcsány Ferenc. A jövő felé kell tekinteni,

és nem a nagyapáinkon elkövetett igazságtalanságon kell búsongani -- közölte. Hiller István pártelnök elmondta: Magyarország érdeke az, hogy a Kárpát-medence országai az Európai Unió tagjai legyenek, és a határon túli magyarok helyzete úgy javuljon, hogy közben a magyarországiaknak se legyen rosszabb.

"Mi, baloldaliak elutasítjuk azt a politikát, amely ellentétet szít határon túli és határon túli között, határon túli és határon inneni között, valamint határon inneni és határon inneni között" -- közölte az MSZP elnöke. Szili Katalin házelnök elmondta: Magyarországnak azt kell megmutatnia a környező országoknak, hogy tud élni az Európai Unió adta lehetőségekkel. Ki kell dolgozni a fenntartható fejlődés hosszú távú stratégiai tervét, amely 2020-ig biztosítja a magyar emberek jövőjét -- tette hozzá.

Kiss Péter kancelláriaminiszter, a baloldali tömörülés vezetője azt emelte ki, hogy a legnagyobb nemzeti kihívás jelenleg az európai uniós csatlakozás adta lehetőségek kihasználása, ami egyszerre jelentheti a felzárkózást és a békés nemzeti egyesítést is. Krausz Tamás történész kijelentette, hogy a nemzeti radikalizmus nemzeti katasztrófákhoz vezet. Az etnikai gondolkodásnak nem adható semmilyen engedmény -- mondta. (MTI)

Magyar Szó, 2004. november 29.

Két igent

A Vállalkozók Pártjának nyilatkozata

A népszavazás teljességgel előkészítetlen, mint ahogy azt elmondhattuk az uniós választásokról is. Népszavazásról beszélünk, ami nem a nép nyelvén szól. Egy olyan mondat, ahol igennel szavazok a nemre, a szavazók teljes összezavarására alkalmas. Rossz kérdésre csak rossz válasz érkezhetsz. A szavazással bíró csekket állítatnak ki a néppel, hiszen az állampolgárság megadását szabályozó törvény csak később születik meg. A kérdés tartalmi részét vizsgálva elnökségünk azon az állásponton van, hogy nem lehet anyagi megfontolások tárgya az elszakított családok állampolgárságának megadása. Az anyagi hátránnyal riogatás azért sem szerencsés, mert az esetlegesen idetelepülők, az egyébként is fogyó Magyarország számát gyarapítva, vásárlásaikon és egyéb adózó tevékenységükön keresztül befizetői lesznek a költségvetésnek. A 2004-es uniós irányelvek alapján Magyarországnak milliós létszámban kell menekülteket befogadnia. Ha most megtehetjük, akkor azok legalább legyenek ismerőseink. Tehát igen a kettős állampolgárságra.

A kórházprivatizáció leállítására is igent mond a Vállalkozók Pártja, hiszen a magánosítás nem szünteti meg a tb-járadékfizetési kötelezettséget. Azaz nagyságrendekkel drágulhat a már egyébként sem olcsó gyógyítás. A minőségi betegellátás javítását pedig új magánkórházak létrehozásában és a magánbiztosítási rendszer kiépítésében látjuk. A Vállalkozók Pártjának elnöksége kér mindenkit arra, hogy menjen el szavazni 2004. december 5-én, és voksoljon két igennel -- áll a nyilatkozatban, melyet az Országos Sajtószolgálathoz juttattak el.

Magyar Szó, 2004. november 29.

Kárpát-medencei ifjúsági rendezvénysorozat a magyarságról

A Magyarok a magyarokért című zárónyilatkozat aláírásával fejeződött be a hétvégén az Esztergomban megrendezett Mi, tizenötmillióan magyarok! elnevezésű kárpát-medencei ifjúsági rendezvénysorozat. A kétnapos konferencián és kerekasztal-beszélgetéseken a határon túli fiatalok, közszereplők, a sport és a kultúra kiemelkedő képviselői mondták el gondolataikat a magyarságról és érveltek a határon túli magyarok kettős állampolgárságának megszavazása mellett -- tudatta Takács István sajtóreferens közleményben az MTI-vel tegnap. A több száz fős, főleg fiatalokból álló közönség előtt Vajdaságból, Erdélyből, Szlovéniából és Kárpátaljáról érkezett magyar szónokok felhívták a figyelmet arra, hogy a kettős állampolgárságról szóló népszavazásnak az árok betemetéséről és nem "az árokba temetésről" kellene szólnia -- áll a közleményben.

"Mi, Magyarországon élők köszönetünket a kettős állampolgárság intézményének bevezetésével szeretnénk kifejezni. Mi, határon túli magyar fiatalok magyarok szeretnénk maradni, nemcsak lélekben, hanem állampolgárként is, hogy mi és gyermekeink már ne a szétszakítottság, hanem az összetartozás útján járassunk" -- áll a nyilatkozatban.

Magyar Szó, 2004. november 29.

Az MSZP vitára hívja ki a fideszes szakpolitikusokat

Az MSZP a december 5-ei népszavazás ügyében nyilvános vitára hívja ki a Fidesz szakpolitikusait -- közölte Oláh Lajos szocialista pártigazgató az MTI-vel tegnap. Az MSZP arról vitázna, hogy milyen következményei lesznek a határon túli magyarok kettős állampolgársága megadásának a magyarországi nyugdíjrendszerre, az egészségügyi, szociális rendszerre, valamint a munkahelyekre és a jövedelmekre. Az MSZP azt is megvitatná, milyen következményekkel járna, ha megtiltanák a magántőke bevonását az egészségügyben -- áll a közleményben.

"Lejárt a mellébeszélés, a hamis illúziók keltésének és a hazugságok tényként való bejelentésének ideje" -- figyelmeztet a pártigazgató. Az MSZP hétfő 11 óráig várja a Fidesz választ -- írta Oláh Lajos.

Magyar Szó, 2004. november 29.

Nyújts feléje védő kart

Nagy szégyen lenne

Neves anyaországi személyiségeket -- művészeket, alkotókat, tudósokat, sportolókat, a közélet szereplőit -- kérdezte a Magyar Szó a kettős állampolgárságról az országot megosztó referendum előtt. Hogyan fognak szavazni, és mi vezérelti őket döntésükben. Válaszaikat folyamatosan ismertetjük lapunk Kitekintő rovatában.

Raksányi Gellért színművész:

-- Az az érzésem, hogy minden néven nevezendő mellébeszélés teljesen fölösleges. Ez egy történelmileg nézve döntő pillanat. Nagyon fontos, hogy lélekegészségügyi szempontból képes-e hazánk arra, hogy egységesen szavazzunk igennel egy olyan kérdésben, amit valamennyi környező ország már megtett. Nagyon fontos a december 5-ei népszavazásnak a kimenetele. Mert a környező országok már mind megették azt, amit nekünk is igyekeznünk kell megtenni. Nagy szégyen lenne, ha az igen szavazatok nem jönnének be egységesen.

Szó